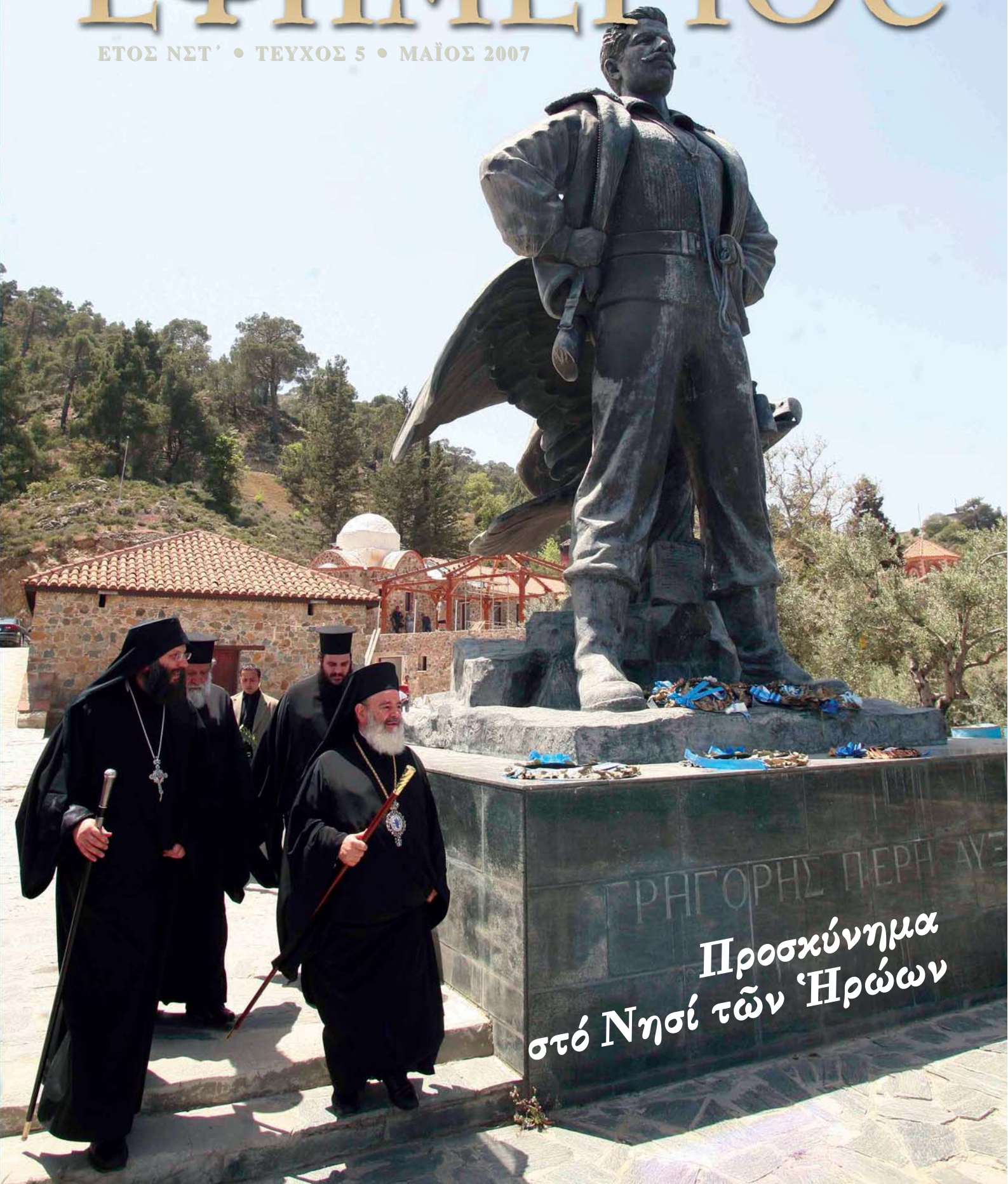

ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΙΕΡΕΙΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΕΤΟΣ ΝΕΤ' • ΤΕΥΧΟΣ 5 • ΜΑΪΟΣ 2007

Προσκύνημα
στό Νησί τῶν Ἡρώων

ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

Μηνιαίο περιοδικό για τους ιερείς

Ιωάννου Γενναδίου 14, 115 21 ΑΘΗΝΑ
Τηλ: 210 72.72.234, Fax: 210 72.72.247
e-mail «Εφημερίου»: lhatzifoti@hotmail.com

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑ
του Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης
Ἑλλάδος κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

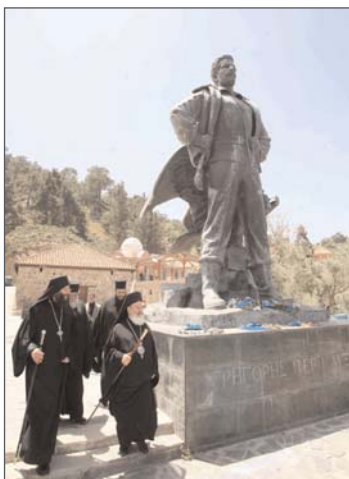
ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ:
Κλάδος Ἐκδόσεων
τῆς Μορφωτικῆς καὶ Ἐπικοινωνιακῆς
Υπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

ΕΚΔΟΤΗΣ:
Ὁ Ἀρχιγραμματεὺν τῆς Ἱ. Συνόδου
Ἀρχιμ. Κύριλλος Μισιακούλης
Ἰασίου 1, 11521 Ἀθήνα

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΚΔΟΣΕΩΣ:
Λίτσα Ἰ. Χατζηφώτη

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ:
Σωκράτης Μαυρογόνατος
Ἰασίου 1, 11521 Ἀθήνα

Στοιχειοθεσία - Ἐκτύπωση - Βιβλιοδεσία
ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Ἰασίου 1 - 115 21 Ἀθήνα
Τηλ.: 210-7272.356 - Fax 210-7272.380
<http://www.apostoliki-diakonia.gr>

ΕΞΟΦΥΛΛΟ:

Ὁ ἐπιβλητικὸς ἀνδριάντας τοῦ Γρ. Αὐξεντίου ποὺ ἀντιστάθηκε, ἀγωνίστηκε ὡς τὴν τελευταία στιγμή καὶ θυσιάστηκε σὰν λαμπάδα καιόμενη γιὰ τὴν ἐλευθερία τῆς Κύπρου κοντὰ στὴ Μονὴ Μαχαίρα, ὅπου καὶ εὐρίσκεται, ἀποτελεῖ τὴ συνισταμένη ὄλων ὅσοι πρόσφεραν τὴ ζωὴ τους γιὰ τὸν ἴδιο σκοπὸ. Ἡ φωτογραφία εἶναι ἀπὸ τὴν πρόσφατη Ἐπίσημη Εἰρηνικὴ Ἐπίσκεψη τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου στὸ νησί τῶν ἠρώων.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐπισκοπικὰ Γράμματα

Σεβ. Μητροπολίτου Ἀχελώου ..... σελ. 3

Κλάδος Προνοίας Κληρικῶν Ἑλλάδος

Μ.Γ. Βαρβούνη..... σελ. 4-5

Ἡ πιὸ τιμητικὴ Ἀποστολή

Ἀρχιμ. Γρηγορίου Γ. Λίχα ..... σελ. 6

Ἱ. Ναὸς Μεταμορφώσεως Σωτήρος Βόλου

Παν. Α. Ἀγγελοπούλου ..... σελ. 7

Συμβαίνουν - Συνέβησαν - Θὰ Συμβοῦν ..... σελ. 8-15

Θεολογία τοῦ Κηρύγματος

Γεωργίου Π. Πατρῶνου ..... σελ. 16-17

Ἱ. Χρυσόστομος: «Προσεγγίζοντας τὸ μυστήριο»

Σεβ. Μητροπολίτου Ἐλευθεροπόλεως
κ. Χρυσοστόμου ..... σελ. 18-19

Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου,
Ἡ ἀποφυγὴ τῆς ἀπογνώσεως

Ἐπιμέλεια: Γεωργίας Κουνάβη..... σελ. 20-21

Ποιὰ ἢ σημασία τοῦ ἀντιδώρου
στὴ λειτουργικὴ μας ζωή;

Πρωτ. Θεμιστοκλέους Χριστοδούλου..... σελ. 22-23

«Σὰν τὶς μέλισσες στὰ λουλούδια

Πρωτ. Βασιλείου Θερμοῦ..... σελ. 24-25

Ἥξερές ὄτι...

Ἀρχιμ. Δανιὴλ Σάπικα ..... σελ. 26

Μνήμη τῆς Ἄλωσης

Φ. Κόντογλου ..... σελ. 25

Εἰδήσεις καὶ Σχόλια

Κωνσταντίνου Χολέβα..... σελ. 27-28

Βιβλιο-Δισκο-παρουσιάσεις ..... σελ. 29

Ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ:

Ἀρχιμ. Καλλινίκου Γεωργάτου..... σελ. 30

Φωτογραφικὰ Στιγμώματα ..... σελ. 31

Ἐπισκοπικά Γράμματα

Ἀγαπητέ Συμπρεσβύτερε,

Ἡ σύγχρονη ζωὴ πλήττεται ἀπὸ δύο κοινωνικὲς μάλιστα: τὴν γραφειοκρατία καὶ τὴν ἀνωνυμία. Οἱ πολῖτες ποὺ καταφεύγουν στὶς διάφορες Ὑπηρεσίες ἔχουν νὰ κάμουν μὲ χαρτιά καὶ ὄχι μὲ πρόσωπα. Οἱ κάτοικοι τῶν πόλεων συνωθοῦνται στοὺς δρόμους, συγκατοικοῦν στὸ ἴδιο σπίτι (πολυκατοικία) ἢ τὴν ἴδια γειτονιά καὶ συνταξιδεύουν μὲ τὰ ἴδια μέσα συγκοινωνίας, παραμένουν, ὅμως, ἀνώνυμοι καὶ ἄγνωστοι. Ἄγνωστοι μεταξὺ ἀγνώστων.

Ὡς Ἐφημέριος καλεῖσαι νὰ ἀντιμετωπίσεις τὶς δύο αὐτὲς ἀνωμαλίες τῆς σύγχρονης ζωῆς. Μὲ ποιὸ τρόπο; Πρῶτον, ὑπερνικῶντας ὁ ἴδιος τὸ θηρίο τῆς γραφειοκρατίας, μὲ τὴν ἔξοδό σου ἀπὸ τὸ Γραφεῖο τοῦ Ναοῦ (βλ. καὶ προηγούμενο Γράμμα). Μὴν ἀρκεῖσαι στὶς «ἀνακοινώσεις» ἀπὸ τῆς Ὠραίας Πύλης, στὴν ἀνάγνωση «ἐγκυκλίων» κ.λπ. Ἀπὸ τὸ ἄψυχο χαρτὶ ἢ γράμμα καὶ τὶς τυπικὲς «ἀνακοινώσεις», νὰ προτιμᾷς τὴν κατὰ πρόσωπο ἐπικοινωνία καὶ γνωριμία μὲ τοὺς ἐνορίτες σου. Ὅφείλεις νὰ γνωρίζεις τοὺς ἐνορίτες σου καὶ νὰ ἀναγνωρίζεσαι ἀπὸ αὐτοὺς. Καλεῖσαι, μὲ τὴ διάθεσή σου καὶ τὴ συμπεριφορά σου, νὰ δείξεις ὅτι ἐνδιαφέρεσαι νὰ γνωρίσεις τὸν ἄλλο καί, ταυτόχρονα, ὅτι τὸ ἴδιο ἐπιθυμοῦμε νὰ σὲ γνωρίσουν καὶ οἱ ἐνορίτες σου, οὐσιαστικά καὶ ὄχι τυπικά καὶ ἐπιφανειακά. Δεύτερον, στὴν ἔξοδό σου ἀπὸ τοὺς τέσσερις τοίχους τοῦ Γραφείου σου, προσπάθησε νὰ συναντηθεῖς

μὲ τὰ παιδιά, τοὺς ἄνδρες, τὶς γυναῖκες, τοὺς ἐμπόρους τῶν καταστημάτων, τοὺς κατοίκους ἢ ἐνοίκους τῶν σπιτιῶν. Στὰ πλαίσια τῆς διαπροσωπικῆς ἐπικοινωνίας, μπορεῖ νὰ ἐνταχθοῦν ἐπίσης οἱ ποιμαντικὲς ἐπισκέψεις σου, γιὰ τὴν τέλεση ἱερῶν Ἀκολουθιῶν κατ' οἶκον, σὲ ἰδιωτικά ἢ δημόσια καταστήματα καὶ Ὑπηρεσίες, σὲ Σχολεῖα, Νοσοκομεῖα, Ἰδρύματα, Φυλακὲς κ.ἄ.

Ἡ ἀπουσία τῶν Ἱερέων ἀπὸ τοὺς χώρους ζωῆς καὶ κίνησης τῶν ἀνθρώπων καὶ ἡ ταυτόχρονη παρουσία τους στὶς Κηδεῖες καὶ τὰ «Νεκροταφεῖα», ἔχει συντελέσει ὥστε οἱ ὀρθόδοξοι Λαϊκοί, τὴ συνάντησή τους στὴν καθημερινή ζωὴ μὲ ἓνα Κληρικό, νὰ τὴν θεωροῦν «κατάρ» ἢ «γρουσουζιά»! Αὐτὴ ἡ παρεξήγηση πρέπει νὰ ἐκλείψει. Ὁ Χριστὸς «ζωὴν ἤλθε παρασχεῖν καὶ οὐ θάνατον». Τὸ ἴδιο καὶ ὁ Λειτουργὸς τοῦ Ὑψίστου. Γι' αὐτὸ καὶ πρέπει νὰ ἀντιμετωπίζεται ὡς φορεὺς καὶ χορηγὸς ζωῆς.

Γενικά, προσπάθησε νὰ ὑπερνικᾷς τὴν γραφειοκρατία ποὺ σὲ κρατᾷ μακριὰ ἀπὸ τὴν τρέχουσα ζωὴ τῶν ἐνοριτῶν σου καὶ νὰ σπάζεις τὸν πάγο τῆς ἀνωνυμίας καὶ τῆς ψυχρότητος ποὺ σὲ ἀποξενώνει ἀπὸ τὴν προσωπικὴ ζωὴ τους. Μάθε τὰ μικρὰ τους ὀνόματα. Δεῖξε ἐνδιαφέρον γιὰ τὰ προσωπικά τους προβλήματα. Τηλεφώνησε στὴν ἀνάγκη τους. Συμπαράστασου στὶς δοκιμασίες τους.

Μὲ πολλὲς εὐχὲς
† Ὁ Α.Ε.

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ Προέδρου Δ.Σ. Τ.Π.Ο.Ε.Κ.Ε. Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου γιὰ τὴν σύσταση Κλάδου Πρόνοιας Ὁρθοδόξου Ἐφημεριακοῦ Κλήρου Ἑλλάδος (Τ.Π.Ο.Ε.Κ.Ε.) στὸ Ταμεῖο Πρόνοιας Δημοσίων Ὑπαλλήλων (Τ.Π.Δ.Υ.) καὶ κατάργηση τοῦ Τ.Π.Ο.Ε.Κ.Ε.

Μὲ τὸ ἄρθρο 21 ν. 2084/92 καταργήθηκαν οἱ Κλάδοι Συντάξεως καὶ Ἀσθενείας τοῦ πρώην TAKE καὶ ἔγινε ὑπαγωγή τῶν ἀσφαλισμένων τους στὸ Δημόσιο. Τὸ TAKE μετονομάστηκε σὲ Τ.Π.Ο.Ε.Κ.Ε. ἀπὸ 1.1.1993 καὶ σκοπὸς του εἶναι ἡ χορήγηση ἐφάπαξ βοηθήματος στοὺς ἀσφαλισμένους του.

Κλάδος Πρόνοιας Κληρικῶν Ἑλλάδος

Τὸ ἄρθρο 21 ν. 2084/92 προέβλεψε ὅτι τὸ σύνολο τοῦ ἐνεργητικοῦ καὶ παθητικοῦ πού προέρχεται ἀπὸ τοὺς καταργηθέντες κλάδους Σύνταξης καὶ Ἀσθενείας τοῦ TAKE, οἱ πόροι πού προβλέπονται ἀπὸ τὶς διατάξεις πού ἰσχύουν κατὰ τὴν ἔναρξή ἰσχύος τοῦ ν. 2084/92 ὑπὲρ τῶν ἀνωτέρω κλάδων καθὼς καὶ ἡ κινητὴ καὶ ἀκίνητος περιουσία των περιέρχονται ἀπὸ 1.1.93 στὸ Δημόσιο ὡς καθολικὸ διάδοχό του, πλὴν τῶν Ἱ. Παρεκκλησίων καὶ Ἐξωκκλησίων μετὰ τῆς κινητῆς καὶ ἀκινήτου περιουσίας των, τὰ ὅποια παραμένουν στὴ διοίκηση καὶ διαχείριση τοῦ Τ.Π.Ο.Ε.Κ.Ε. Ἐπειδὴ, ὅμως, ἡ ὅλη περιουσία τοῦ πρώην TAKE δὲν ἦτο κατανεμημένη εἰς τοὺς τρεῖς κλάδους του, ἀλλὰ ἀνῆκε ἐνιαῖα στὸ TAKE ὡς Ν.Π.Δ.Δ. πού μετονομάστηκε σὲ Τ.Π.Ο.Ε.Κ.Ε., τοῦτο ἐξακολουθεῖ νὰ διαχειρίζεται τὴν ὅλη περιουσία τοῦ πρώην TAKE σύμφωνα μὲ τὴν ὑπ' ἀριθμ. 2081123/11.11.92 Ἐρμηνευτικὴ Ἐγκύκλιο τοῦ Ὑφυπουργοῦ Οἰκονομικῶν καὶ ἀποδίδει τὰ 2/3 τῶν πόρων της στὸ Δημόσιο ἀνὰ τρίμηνο.

Τὸ Δημόσιο ἀπεδέχθη τὸν τρόπο αὐτὸ Διαχείρισης ἀπὸ τὸ 1993 μέχρι σήμερα καὶ μάλιστα ἡ 2892/2006 ἀπόφαση τοῦ Ἐφετείου

Ἀθηνῶν ἔκρινε ὀριστικὰ ὅτι τὸ Τ.Π.Ο.Ε.Κ.Ε. εἶναι ἐνεργὸς Διαχειριστὴς τῆς περιουσίας τοῦ πρώην TAKE.

Ὁ Καταστατικὸς Χάρτης τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (σ. 37 ν. 590/77) προβλέπει ὅτι οἱ Ἐφημέριοι δύνανται νὰ ἀποχωροῦν τῆς ὑπηρεσίας μετὰ τὴ συμπλήρωση τοῦ 70οῦ ἔτους τῆς ἡλικίας των. Στὸ ἄρθρο ὅμως 22 ν. 3232/04 ἐν ἀγνοία τῆς Ἱ. Συνόδου καὶ τοῦ Δ.Σ. τοῦ Τ.Π.Ο.Ε.Κ.Ε. συμπεριλήφθηκε διάταξη βάσει τῆς ὁποίας δύνανται οἱ Κληρικοὶ μὲ τὴ συμπλήρωση τοῦ 65οῦ ἔτους τῆς ἡλικίας των καὶ 15ετῆ ἀσφάλιση στὸ Ταμεῖο νὰ προεισπράτουν τὸ ἀνάλογο ἐφάπαξ.

Ἐπειδὴ δὲν εἶχε προηγηθεῖ ἡ κατὰ νόμο Ἀναλογιστικὴ μελέτη διαταράχθηκαν οἱ σχέσεις εἰσφορῶν-παροχῶν τοῦ Ταμείου. Ἐτσι ἡ συνταχθεῖσα ἐκ τῶν ὑστέρων (6.5.2005) Ἀναλογιστικὴ μελέτη ἀναφέρει ἀναλογιστικὸ ἔλλειμα 148.000.000 Εὐρῶ περίπου καὶ συντελεστὴ οἰκονομικῆς ἐπικάλυψης 11,3% περίπου ἀντὶ τοῦ 100% πού ἀπαιτεῖται γιὰ μίαν μακροχρόνια οἰκονομικὴ πορεία τοῦ Ταμείου.

Ὅλα τ' ἀνωτέρω τέθηκαν ὑπ' ὄψη τοῦ Δ.Σ. καὶ μάλιστα κατὰ τὴ Συνεδρία του τῆς 23.6.2005 συζητήθηκε τὸ θέμα τῆς ὑπαγωγῆς τοῦ Τ.Π.Ο.Ε.Κ.Ε. στὸ Τ.Π.Δ.Υ. καὶ στάλθηκαν ἐνημερωτικὰ ἔγγραφα στὰ ἀρμόδια Ὑπουργεῖα Οἰκονομίας καὶ Ἀπασχόλησης. Καὶ ὁ ἸΣΚΕ ἀπὸ Ἰουνίου 2004 ζήτησε τὴν ὑπαγωγή τοῦ Τ.Π.Ο.Ε.Κ.Ε. στὸ Δημόσιο.

Στὸ πρὸς ψήφιση σχέδιο νόμου πού λάβαμε γνώση θέτουμε ὑπόψη τοῦ Δ.Σ. τοῦ Τ.Π.Ο.Ε.Κ.Ε. πρέπει κατὰ τὴ γνώμη μας νὰ συμπεριληφθοῦν ὀρισμένες διατάξεις καὶ βελτιώσεις ὡς ἑξῆς:

1. Ἡ παρ. 3 τοῦ ἄρθρου 10 ἀναφέρει ὅτι ὁ ὑπὸ σύσταση Κλάδος θὰ καταβάλλει ἐφάπαξ στοὺς ἀσφαλισμένους πού συνταξιοδοτοῦνται λόγω γήρατος ἢ ὀριστικῆς ἀναπηρίας μὲ τὴν ἐπιφύλαξη τοῦ ἄρθρου 22 ν. 3232/04. Ἐπειδὴ τὸ Ταμεῖο δίδει ἐφάπαξ καὶ σὲ ἄλλες κατηγορίες ἀσφαλισμένων (π.χ. οἰκογένειες θανόντων, καθηρημένων κ.λπ.) πρέπει στὸ σχέδιο νόμου νὰ ἀναφερθοῦν ὅλες οἱ περιπτώσεις πού ἀναφέρει τὸ Καταστατικὸ τοῦ Τ.Π.Ο.Ε.Κ.Ε., ὡς καὶ ὁ τρόπος ὑπολογισμοῦ τοῦ ἐφάπαξ βοηθήματος σύμφωνα μὲ τὸ Καταστατικὸ τοῦ Ταμείου, δια-

τηρουμένων των δικαιωμάτων των αναδιορισμένων και επιστροφής των εισφορών του Κλάδου Ἀρωγῆς στους έξερχομένους τῆς ὑπηρεσίας καὶ μὴ δικαιουμένων βοηθήματος.

2. Πρέπει νὰ προβλεφθεῖ διάταξη οὕτως ὥστε στὸ Δ.Σ. τοῦ Τ.Π.Δ.Υ. νὰ μετέχει τουλάχιστον καὶ ἓνα μέλος ποὺ θὰ προτείνεται ἀπὸ τὴν Ἱ. Σύνοδο, δοθέντος ὅτι θὰ συζητοῦνται καὶ θέματα ποὺ ἀφοροῦν στὸν Ἱ. Κληρο.

3. Τὸ σχέδιο νόμου στὴν παρ. 4 προβλέπει ὅτι με ἀπόφαση τοῦ Ὑπουργοῦ Ἀπασχόλησης καθορίζεται ὁ ἀρμόδιος φορέας γιὰ τὴν ἔκδοση τοῦ Κληρικόσημου κ.λπ. Πρέπει νὰ ἀναφερθεῖ ὅτι με τὴν ἴδια ἀπόφαση θὰ καθορισθεῖ καὶ τὸ ποσοστὸ ἀμοιβῆς τοῦ φορέα διαχείρισης τοῦ Κληρικόσημου.

4. Διὰ τὰ θέματα τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας καὶ τοῦ περιοδικοῦ ΕΚΚΛΗΣΙΑ πρέπει νὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψη ὅσα ἀναφέρονται στὸ συναπτόμενο ἀπὸ 5.2.2007 ἔγγραφο τῆς.

5. Πρέπει νὰ ληφθῆ πρόνοια ἢ προβλεπόμενη εἰσφορά ὑπὲρ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας θὰ εἰσπράττεται ἀπ' εὐθείας ὑπ' αὐτῆς. Ἐπίσης ἢ εἰσφορά τοῦ ΝΔ 228/73 (ΦΕΚ 284 Α) νὰ υπολογίζεται ἐπὶ τῶν καθαρῶν ἐσόδων αὐτῶν.

6. Ἡ ἀκίνητος περιουσία τοῦ πρώην ΤΑΚΕ ποὺ διαχειρίζεται τὸ Τ.Π.Ο.Ε.Κ.Ε. εἶναι ἢ ἐξῆς:

- α) Νομαρχιακὸ Νοσοκομεῖο Πατησίων
- β) Ξενοδοχεῖο «Ἠνίοχος», ὁδ. Βερανζέρου 26
- γ) Κτίριο 8 ὀρόφων (ΔΕΗ) ὁδοῦ Χαλκοκουνδύλη 28
- δ) Ὁ Γ' ὄροφος τοῦ κτιρίου ὁδοῦ Ἐρμού 64
- ε) Κτίριο 3 ὀρόφων ὁδοῦ Περικλέους 33
- στ) Κτίριο 5 ὀρόφων ὁδοῦ Εὐαγγελιστρίας 9
- ζ) Κτίριο 8 ὀρόφων ὁδοῦ Λουδοβίκου 4, Πειραιεὺς
- η) Τρεῖς ὀροφοι τοῦ κτιρίου Σοφοκλέους 4, Ἀθήνα.

7. Τὰ Ἱ. Παρεκκλήσια – Ἐξωκκλήσια εἶναι 14 καὶ τὸ Τ.Π.Ο.Ε.Κ.Ε. ἔχει τὴ διοίκηση καὶ διαχείριση.

Ἡ περιουσία των εἶναι:

- α) Τμῆμα χερσονησίδος Ἁγ. Κοσμᾶ 4850 τ.μ. ὅπου καὶ τὸ κατάστημα «Ἀκρωτήρι», τὸ ἐν λόγω ἀκίνητο ἀνήκει εἰς τὸ Ἐξωκκλήσιο Ἁγ. Κοσμᾶ. Μάλιστα ἢ Κτηματικὴ Ὑπηρεσία τοῦ Δημοσίου με τὸ ὑπ' ἀριθμ. πρωτ. 1693/2000 ἔγγραφο τῆς πρὸς τὸ Τ.Π.Ο.Ε.Κ.Ε. ἀναφέρει μεταξὺ τῶν ἄλλων ὅτι τὸ Δημοσίον **δὲν ἔχει δι-**

καιώματα κυριότητος ἢ ἄλλο δικαίωμα ἐμπράγματο ἢ ἐνοχικὸ καὶ ἐπιβάλλεται ἢ διαγραφή του ἀπὸ τὰ Βιβλία Δημοσίων Κτημάτων. Ἡ προηγηθεῖσα γνωμοδότηση τοῦ Συμβουλίου Δημοσίων Κτημάτων ποὺ ἔγινε δεκτὴ ἀπὸ τὸν Ὑφυπουργὸ Οἰκονομικῶν δέχεται ὅτι ἀνήκει εἰς τὴν περιουσία τοῦ Ἱ. Παρεκκλησίου Ἁγ. Κοσμᾶ.

β) Τὸ 1/2 ἐξ ἀδιαιρέτου οἰκοπέδου 278 τ.μ. με παλαιὰ οἰκία 54 τ.μ. εἰς τὸ Περιστέρνι Ἀττικῆς, ὁδὸς 25ης Μαρτίου καὶ ἀνήκει στὴν Ἁγ. Ἐλεοῦσα.

γ) Οἰκόπεδο 295 τ.μ. ὁδὸς Ἁγ. Βαρβάρας 22 Χαλάνδρι καὶ οἰκόπεδο 605 τ.μ. ὁδὸς Οἰνός 25 Γλυφάδα, τὰ ὅποια ἀνήκουν στὴν Ἁγ. Βαρβάρα Χαλανδρίου, κληροδοσία γιὰ τὴν ἀνέγερση Ἱ. Ναοῦ Ἁγ. Βαρβάρας.

δ) Ὑπόγειο διαμέρισμα ὁδοῦ Ἀριστοτέλους 63α 33 τ.μ. ποὺ ἀνήκει στὸ Ἱ. Παρεκκλήσιο Ταξιαρχῶν Ἄρεως.

ε) Ἡ ψιλὴ κυριότητα 1/2 ἐξ ἀδιαιρέτου οἰκοπέδου 278 τ.μ. ὁδὸς Κ. Παλαιολόγου 10 Ἀμαρούσιο ποὺ ἀνήκει εἰς Παναγία Νερατζιώτισσα.

στ) Διάφορα ἀγροτεμάχια ἀνήκοντα στὸ Ἱ. Παρεκκλήσιο Κοιμ. Θεοτόκου Φραγκαβίλλας Ἀμαλιάδος.

Τὰ Ἱ. Παρεκκλήσια καὶ Ἱ. Ἐξωκκλήσια με τὴν περιουσία τους πρέπει νὰ περιέλθουν στὶς οἰκείες Ἐκκλησιαστικὲς Ἀρχές, οἱ ὁποῖες θὰ ἀναλάβουν καὶ τὴ μισθοδοσία τῶν ἤδη ὑπηρετούντων εἰς αὐτὰ Ἱεροψαλτῶν, Νεωκόρων, Καθαριστριῶν κ.λπ.

8. Ἐπίσης πρέπει νὰ τροποποιηθεῖ καὶ ἢ παρ. 16 τοῦ σχεδίου νόμου οὕτως ὥστε οἱ εἰς τὸ Τ.Π.Ο.Ε.Κ.Ε. ὑπηρετοῦντες με ἀπόσπαση 8 ὑπάλληλοι με σχέση Δημοσίου Δικαίου (Νεωκόροι) νὰ μεταφερθοῦν με ἀπόφαση τοῦ Ὑπουργοῦ Ἀπασχόλησης στὸ Τ.Π.Δ.Υ. ἢ σὲ ἄλλους φορεῖς Κοινωνικῆς Ἀσφάλισης σὲ προσωποπαγεῖς θέσεις καὶ ὄχι γιὰ μία διετία ποὺ ἀναφέρει τὸ σχέδιο νόμου. Καὶ ἀσφαλῶς νὰ κατοχυρωθοῦν καὶ τὰ κεκτημένα δικαιώματα τῶν λοιπῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ταμείου.

9. Σκόπιμο εἶναι νὰ περιληφθεῖ καὶ διάταξη ποὺ νὰ ἐντάσσει ὀριστικὰ τοὺς Ἱερεῖς στὸ ἐνιαῖο Μισθολόγιο καὶ νὰ μὴν ἀπαιτεῖται κάθε φορὰ Ὑπουργικὴ ἀπόφαση γιὰ τὴν λήψη αὐξήσεων, ἐπιδομάτων κ.λπ.

Κάθε «ίσοροπημένος» και σωστά τοποθετημένος άνθρωπος δεν έχει ίσως πάρα πολλά για να καμαρώνει. Κι αν διαθέτουμε κάποιο «ύψος», δεν οφείλεται τόσο στα δικά μας προσόντα, όσο στο ότι «πατάμε σε ώμους γιγάντων». Και τέτοιοι γίγαντες είναι όλες οι αγιασμένες μορφές που έχουν περάσει πάνω από τον πλανήτη μας. Όταν πατάμε στις πλάτες τους, όχι μόνο ανυψωνόμαστε και αποκτάμε μπόι, αλλά δεν υπάρχει φόβος να κατακλωθούμε στο τέλμα της κοινωνίας.

Και επίσης έχει σημειωθεί για τις αγιασμένες αυτές υπάρξεις, τους αγίους, ότι αποτελούν τα ίχνη του Χριστού, που περπατάει ανάμεσά μας. Και στο περπάτημα των αγίων βλέπουμε το περπάτημα του Σωτήρα μας, ανάμεσά μας, κοντά μας· για μās.

Κάποιοι άγιοι είχαν πάνω τους τα ίχνη του Χριστού πιο έκδηλα, «έκτυπώτερον έντετυπωμένα». Ένας άγιος, που γιορτάζει αυτές τις μέρες ή Εκκλησία μας, ο άγιος Χριστοφόρος (9 Μαΐου), πληροί και τις δυο αυτές πτυχές στο άκέραιο. Άφενός στηρίζονταν και στηρίζονται πάρα πολλοί Χριστιανοί στις πλάτες του –γιατί πρόκειτο για γίγαντα σωματικά, αλλά και για γίγαντα Πίστewς, αφετέρου αξιώθηκε να μεταφέρει ο ίδιος τον Χριστό πάνω του. Έτσι τα ίχνη του και βήματά του ήταν απόλυτως και βήματα του Κυρίου. Θα καταλάβετε...

Ο Ρέπροβος (έτσι λεγόταν πριν ο άγιος μάρτυς Χριστοφόρος) είχε ως εργασία να μεταφέρει στις πλάτες του, γιγαντώσωμος αυτός, ανθρώπους από

τη μια πλευρά ενός ποταμού στην άλλη. Δεν ξέρουμε πόσο επιμελημένα έκανε αυτό το έργο, αλλά σίγουρα υπήρχε κάτι το εξαιρετικό, αφού «ζήλεψε» ο ίδιος ο Χριστός και του παρουσιάστηκε με τη μορφή παιδιού και τον παρακάλεσε να Τον περάσει και Αυτόν απέναντι. Ο Ρέπροβος δέχτηκε πρόθυμα, αφού κάτι τέτοιο ήταν γι' αυτόν πανεύκολο –έδω μετέφερε τόσο πλήθος ανθρώπων, θα άριόταν τώρα σ' ένα παιδί... Όμως καθ' όδον «τὸ παιδί» του φαινόταν όλο και πιο βαρύ. Τόσο που δυσκολευόταν να προχωρήσει άλλο. Και γύρισε τα μάτια του στον ώμο του, όλος άπορία, να δει τί συμβαίνει με τὸ «ἀσήκωτο» «παιδί». Τότε είδε τον Χριστό να του χαμογελάει και να τον εύλογεί· και να ανυψώνεται στους ούρανοϋς, αφήνοντας πλούσια τὴ Χάρη Του.

Και μετέπειτα ο Χριστοφόρος (που έφερε, μετέφερε δηλαδή, τον Χριστό), έχοντας αισθανθεί ο ίδιος προσωπικά τὸ γλυκό χαμόγελο του Χριστού,

Ἄρχιμ. Γρηγορίου Γ. Λίχα

που τον εύλογούσε, «τὰ δίνει όλα», όμολογεί τὴν Πίστη του στον Χριστό, τον Ἄληθινό Θεό, και με πολλά και φρικτά βασανιστήρια δίνει και τὸ αίμα του και μαρτυρεί γι' Αυτόν.

* * *

Κατὰ τὴν είσοδο του Κυρίου στα Ἱεροσόλυμα, κατὰ τὴν Κυριακή των Βαΐων, χρησιμοποίησε ο Χριστός, κατὰ τὴν προφητεία, έναν «πῶλον όνου», ένα ταπεινό γαϊδουράκι. Και κάποιοι Πατέρες τῆς Εκκλησίας «μακαρίζουν» και «ζηλεύουν» τὸ υποζύγιο, που αξιώθηκε να μεταφέρει, έστω για λίγο, στην πλάτη του τον Χριστό. Μήπως –συγχωρήστε με για τὸ «βέβηλο» παραλληλισμό– δεν είναι πολὺ πιο τιμητικό για τὸ γίγαντα Χριστοφόρο τὸ ανέβασμα του Κυρίου στις πλάτες του;

– Ἀσφαλῶς, ναί! Και μάλιστα, αντί να δώσει ο Χριστοφόρος ύψος στον «ἀναβάτη», ο «ἀναβάτης», ο Χριστός, ανέβασε σε δυσθεώρητα ύψη στο πνευματικό στερέωμα τον Χριστοφόρο, καθιστώντας τον Μεγαλομάρτυρά Του. Και τιμάται από τότε σ' όλους τους αιώνες των αιώνων από όλη τὴν Εκκλησία.

Ἄλλα και όλοι έμεις που λαμβάνουμε άξίως μέσα μας τον Κύριο, κοινωνώντας τα άγια Μυστήρια, τὸ Σῶμα και τὸ Αίμα του Χριστού, γινόμαστε άσύγκριτα μακάριοι και τρισμακάριοι Χριστοφόροι και Θεοφόροι. Και συγγενεύουμε με τον άγιο Μεγαλομάρτυρα Χριστοφόρο και όλους τους άγίους, μετέχοντας τῆς αϊδίου Δόξης του Θεού. Φτάνοντας «τὸ Ἄπόλυτο τῆς ζωῆς».

Ἱ. Ναός Μεταμορφώσεως Σωτῆρος Βόλου (Α')

Ζημιές ἀπὸ τὸν ἰταλικὸ βομβαρδισμό τῆς 6ης Νοεμβρίου 1940

Παναγιώτου Ἀργ. Ἀγγελοπούλου, Μ.Θ.

ΑΝΑΔΡΟΜΕΣ ΑΥΤΟΓΝΩΣΙΑΣ

Ἐπανερχόμενοι (βλ. Ἐφημέριος ΝΕ' (2006), τ. 10, σ. 6 καὶ τ. 11, σ. 6) καὶ πάλι στὸ θέμα τῶν ζημιῶν ποὺ ὑπέστησαν οἱ Ἱ. Ναοὶ τοῦ πολεοδομικοῦ συγκροτήματος τοῦ Βόλου κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ἀπρόκλητης ἐπίθεσης ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν καὶ ἐν συνεχείᾳ τῆς κατοχῆς τῆς πόλεως καὶ τῆς περιοχῆς γενικότερα ὑπὸ τῶν Γερμανῶν, δημοσιεύομε τὴν Ἐκθεση τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱ. Ν. Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Βόλου ἀπὸ Νοεμβρίου 1940, ποὺ ἀπόκειται στὸ Ἱστορικὸ Ἀρχεῖο τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἀποτελώντας καὶ αὐτὴ ἀψευδὴ μάρτυρα τῆς ὀφειλετικῆς μέριμνας τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας γιὰ τὴν προάσπιση τῶν ἱερῶν καὶ ὁσίων τῆς Φυλῆς μας. Γιὰ τὴν ἱστορία νὰ ἀναφερθεῖ ὅτι ὁ συντάκτης τοῦ ἄρθρου συνδέεται ἰδιαίτερος μὲ τὸν ἀναφερόμενο Ἱ. Ναόν, καθὼς γαλουχήθηκε μὲ τὰ ἱερὰ τῆς πίστεως νάματα στοὺς κόλπους του, διατέλεσε Ἐπίτροπος (Γραμματεὺς) τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου κατὰ τὸ ἔτος 1999-2000, ὁ δὲ προϊστάμενος τοῦ Ἱ. Ναοῦ, Ἀρχιμ. Χρυσόστομος Παπαδόπουλος, τυγχάνει πνευματικὸς πατέρας του.

«Ἐκθεσις

τῶν προξενηθεισῶν ζημιῶν εἰς τὸν ἐν Βόλῳ Ἱερὸν Ναὸν τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος κατὰ τὸν βομβαρδισμόν τοῦ Βόλου ὑπὸ Ἰταλικῶν ἀεροπλάνων τῆς 6ης Νοεμβρίου 1940 καθ' ὃν βόμβα ἐξερράγη ἐπὶ τοῦ μεσαίου μεγάλου τρούλλου τοῦ ἱεροῦ τούτου Ναοῦ καὶ ἕτεραι τοιαῦται περίξ αὐτοῦ.

Ἐν Βόλῳ σήμερον τὴν 12ην Νοεμβρίου 1940, ὁ ὑπογεγραμμένος αἰδ. Δημ. Ἀκτσιαλῆς, οἰκονόμος, ἐφημέριος καὶ πρόεδρος τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱ. Ναοῦ Μεταμορφώσεως Βόλου, συνεπεῖα ἐντολῆς τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Δημητριάδος προέβην εἰς τὴν σύνταξιν τῆς παρούσης ἐκθέσεως καὶ βεβαιῶ ὅτι κατὰ τὸν βομβαρδισμόν τοῦ Βόλου ὑπὸ ἰταλικῶν ἀεροπλάνων τῆς 6ης Νοεμβρίου 1940, ἡ ἐπὶ τοῦ μεγάλου τρούλλου πεσοῦσα καὶ ἐκραγεῖσα ἐχθρικὴ βόμβα ἐπροξένησε τὰς κάτωθι ζημίας ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ.

Α) Ἐντὸς τοῦ Ἁγίου Βήματος.

- 1) Κατεστράφησαν ἕξ (6) ἐρμάρια (ντουλάπια) εἰς τὰ ὅποια ἐτοποθετοῦντο τὰ διάφορα ἱερὰ σκεύη καὶ τὰ ἱερὰ τῶν ἱερέων καὶ διακόνων.
- 2) Ἐν Ἁγίῳ Ποτήριον Ρωσικὸν μεγάλης ἀξίας καὶ ἕτερον ὅμοιον ἀργυροῦν.
- 3) Αἱ δύο ἐξωτερικαὶ καὶ δύο ἐσωτερικαὶ θύραι τοῦ Ἁγίου Βήματος, ἐν μέρει δὲ αἱ ἄνωθι αὐτοῦ μεγάλαι εἰκόνες ζωγραφικῆς τῆς Πλατυτέρας, τῶν Προφητῶν καὶ τῆς Πεντηκοστῆς ἐβλάβησαν ἐκ τῶν βλημάτων τῆς βόμβας. Προσέτι ἐθραύσθησαν οἱ πλείστοι ὑαλοπίνακες τῶν τριῶν παραθύρων ἔμπροσθεν τῆς Ἁγίας Τραπεζῆς, ὡς καὶ τοῦ βορρείου τοιοῦτου ὕψους 3,50 μ. ἐκάστου.

Ἐπεταὶ συνέχεια

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

Πάφος

Παράλιμνι

Ἱ. Μονή Κύκκου

Μνήματα Ἰσαάκ - Σολωμοῦ

Ἐπίσημη Ἐπίσκεψη στὴν Ἐκκλησία τῆς Κύπρου

Πραγματοποιήθηκε ἀπὸ 30.04.07 - 06.05.07 ἡ ἐπίσημη εἰρηνικὴ ἐπίσκεψη τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου καὶ τῆς συνοδείας του στὴν Ἐκκλησία τῆς Κύπρου μετὰ ἀπὸ πρόσκληση τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου κ. Χρυσόστομου. Κατὰ τὴν παραμονή του ὁ Μακ. ἐπισκέφθηκε τὴν Ἱ. Ἀρχιεπισκοπή καὶ τὶς Ἱ. Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου, Ἱ. Μονές καὶ ἀρχαιολογικοὺς χώρους, ἐπισκέφθηκε καὶ τέλεσε Τρισάγιο στὰ Φυλακισμένα Μνήματα καὶ σὲ ἄλλους χώρους ἐθνικῆς σημασίας γιὰ τὸν Κυπριακὸ λαό. Συναντήθηκε μὲ τὸν Πρόεδρο τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας κ. Τ. Παπαδόπουλο, τὸν Πρόεδρο τῆς Βουλῆς κ. Δ. Χριστόφια, τὸν Πρέσβη τῆς Ἑλλάδος στὴν Κύπρο καθὼς καὶ ἄλλους πολιτειακοὺς καὶ δημοτικούς παράγοντες. Κατὰ τὶς ἐπισκέψεις του ὁ Μακ. τιμήθηκε ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία τῆς Κύπρου, τοὺς πολιτειακοὺς φορεῖς καὶ Δήμους. Οἱ Δήμοι Ἀμμοχώστου καὶ Κερύνειας ἐπέδωσαν τὸ κλειδὶ τῆς κατεχόμενης πόλεως τους καθὼς καὶ ὁ Δήμος Παραλιμνίου. Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου στὶς 5 Μαΐου τὸ ἀπόγευμα ὀργάνωσε ἀνοικτὴ δεξίωση πρὸς τιμὴν τοῦ Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Τῇ Κυριακῇ 6 Μαΐου τελέστηκε Συλλειτουργοὶ τῶν δύο Προκαθημένων μὲ τὴ συμμετοχὴ τῶν μελῶν τῆς συνοδείας τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ τῶν μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου. Στὸ τέλος τῆς Θ. Λειτουργίας ἔγιναν προσφωνήσεις καὶ ἀνταλλαγὴ δώρων. Ὁ κ. Χριστόδουλος μὲ τοὺς συνοδοὺς του Σεβ. Μητροπολίτες Δημητριάδος κ. Ἰγνάτιο, Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἄνθιμο καὶ Σισανίου κ. Παῦλο καὶ τὸν Ἀρχιεπίσκοπο Κύπρου κ. Χρυσόστομο μὲ τὰ Μέλη τῆς περὶ Αὐτὸν Ἱερᾶς Συνόδου, μετὰ τὶς ἑξαήμερες ἐπαφές καὶ συζητήσεις τους, ὅπως καὶ κατὰ τὴν προγραμματισθεῖσα κοινὴ ἀπογευματινὴ τιμητικὴ συνεδρία τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου, τῆς 5ης Μαΐου 2007, ἔπειτα ἀπὸ τὴν ἀνταλλαγὴ ἀπόψεων, κατέληξαν στὶς ἀκόλουθες διαπιστώσεις καὶ ἀποφάσεις:

- Παραμένει ἰσχυρὴ καὶ ἀταλάντευτη ἡ ἀδελφικὴ σχέση τῶν δύο Ἐκκλησιῶν μὲ κοινὴ στόχευσή τους τὴν περαιτέρω οὐσιαστικὴ συνεργασία τους σὲ ὅλους τοὺς τομείς: ἱεραποστολικό, κοινωνικό, ποιμαντικό, ἐθνικό.
- Ἡ διάδοσις τῆς Ὁρθοδόξου πίστεως καὶ ἀλήθειας, ἡ

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

προαγωγή των χριστιανικών αξιών και ή πολυδιάστατη κοινωνική προσφορά των δύο Έκκλησιών, θα συνεχίσουν να εύρισκονται μεταξύ των προτεραιοτήτων και καθηκόντων των ήγεσιών και του κλήρου τους.

- Ο Κυπριακός Έλληνισμός παραμένει άταλάντευτα προσηλωμένος στις πνευματικές και έθνικές του καταβολές. Κυριαρχείται από το άδιαπραγμάτευτο αίτημα μιας δίκαιης και βιώσιμης λύσης του Κυπριακού Προβλήματος, που θα έπανενώνει πραγματικά την Κύπρο σ' ένα ελεύθερο, έναιο, ανεξάρτητο και δημοκρατικό Κράτος.
- Για την Έκκλησία της Ελλάδος και την Έκκλησία της Κύπρου, ή αναγκαιότητα της ισχυροποίησης της έθνικής συνειδήσεως των Έλλήνων και ή ένδυνάμωση της πολιτιστικής τους ταυτότητας, παραμένουν πρώτιστα καθήκοντα.
- Η ύποβόηση στα διεθνή βήματα και τους διεθνείς οργανισμούς, των πρωτοβουλιών των Κυβερνήσεων και των πολιτικών ήγεσιών Ελλάδος και Κύπρου, για τη λύση του Κυπριακού Προβλήματος, είναι αναγκαία για την πλήρη αποκατάσταση της διεθνούς νομιμότητας. Αυτό θα έπιτευχθεί με την αποχώρηση των τουρκικών στρατευμάτων κατοχής, την έπιστροφή των προσφύγων στις πατρογονικές έστιές τους, τη λύση του ανθρωπιστικού προβλήματος των άγνωστών, το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και την περιφρούρηση της βεβηλουμένης και λεηλατουμένης πολιτισμικής μας κληρονομιάς στα κατεχόμενα έδαφη.
- Κρίθηκε αναγκαία ή συστηματοποίηση των διμερών έπαφών των δύο Έκκλησιών, ή χορήγηση ύποτροφιών και ή από κοινού δράση τους για τη στήριξη της έλληνικής γλώσσας και ιστορίας. Έπίσης τονίστηκε ή αναγκαιότητα συνεργασίας σε θέματα βιοηθικής, οικολογίας, ανθρωπίνων δικαιωμάτων, μεταναστών, νεότητας, οικογενείας, ναρκωτικών, έιτζ, γυναικείων θεμάτων και άλλων συγχρόνων ζητημάτων.
- Η χρησιμότητα της συνεργασίας των δύο Έκκλησιών στους διορθόδοξους, διαχριστιανικούς και διαθρησκευτικούς διαλόγους, αποτελεί αναγκαιότητα της ζωής των δύο Έκκλησιών.

Έπίσημη Έπίσκεψη στην Έκκλησία της Κύπρου

Παγκύπριο Γυμνάσιο

Τάφος Αγ. Λαζάρου

Στό χώρο της κρεμάλας

Με τον Πρόεδρο της Βουλής

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

Έκδηλώσεις στη μνήμη του Άθ. Διάκου στη Λαμία

Με απόλυτη έπιτυχία ολοκληρώθηκαν τήν Κυριακή 22 Ἄπριλιού οί πολιτιστικές έκδηλώσεις «Διάκεια 2007», πού διοργάνωσε ή Νομαρχιακή Αυτόδιοίκηση Φθιώτιδος μέ τήν συνεργασία τής Ἱ. Μητροπόλεως, τοῦ Δήμου Λαμιέων, τής ΜΕΡ.ΥΠ. καί τοῦ Δήμου Ὑπάτης. Ἡ τελευταία έκδήλωση ἦταν ή Θ. Λειτουργία στόν Μητροπολιτικό Ναό Λαμίας καί ή τέλεση μνημοσύνου ὑπέρ ἀνα-

παύσεως τοῦ μαρτυρικῶς τελειωθέντος ὑπέρ πίστεως καί πατρίδος ἥρωα τής Ἀλαμάνας Ἀθανασίου Διάκου. Ὁ Σεβ. κ. Νικόλαος τιμώντας τή μνήμη τοῦ Διάκου τέλεσε χειροτονία Διακόνου, τοῦ Φωτίου Γιώργη, τελειοφοίτου τής Ἀνωτέρας Ἐκκλησιαστικῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν καί μέσα σέ κλίμα συγκινήσεως καί ἐθνικῆς ἐξάρσεως ἀναφέρθηκε στη φωτεινή καί γενναία μορφή τοῦ ἀητοῦ τής Ρούμελης Ἀθανασίου Διάκου. Στό τέλος τής Θ. Λειτουργίας ὁ Σεβ. προσφώνησε τόν παριστάμενο Ἀρχηγό τοῦ Γ.Ε.Σ. στρατηγό Δ. Γράψα καί σέ ἔνδειξη τιμῆς καί ἀναγνωρίσεως τῶν ὑπηρεσιῶν του πρὸς τήν πατρίδα τοῦ ἐπέδωσε τὸ ἀγαλματίδιο τοῦ Ἀθ. Διάκου, τὸ ὁποῖο φιλοτεχνήθηκε μέ πρωτοβουλία τής Ἱ. Μητροπόλεως καί τοῦ ἀπένειμε καί τὸ μετάλλιο τής Μητροπόλεως εὐχηθεῖς συγχρόνως ὑγεία, δύναμη καί ἐπιτυχία εἰς τὸ ἔργο του μέσα σέ ἐπιδοκιμασίες τῶν παρισταμένων.

Έκδηλώσεις στὴν Ἱ. Μητρόπολη Πατρῶν

Με ξεχωριστὴ λαμπρότητα ἐορτάστηκε στις 15.04.07 στόν Ἱ. Ν. Παντανάσσης Πατρῶν (ἐκ μεταφορᾶς) ή ἱερὰ μνήμη τοῦ Ἀγίου Ἐθνοῖερομάρτυρος Γρηγορίου τοῦ Ε' Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, ὅπως κάθε χρόνο μέ πρωτοβουλία τοῦ Συλλόγου τῶν ἐν Πάτραις Γορτυνίων « Ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Ε' ». Ὁ Σύλλογος αὐτὸς ἔχει λαμπρὴ ἱστορία ἀφοῦ οἱ Γορτυνιοὶ ἀνέκαθεν εἶχαν δυναμικὴ παρουσία στὴν Ἀχαϊκὴ Πρωτεύουσα. Στὴν Ἀρχιερατικὴ Θ. Λειτουργία προέστη ὁ Σεβ Πατρῶν κ. Χρυσόστομος, συμμετεῖχε πλῆθος κόσμος καί σύσσωμη ή ἐν Πάτραις παροικία τῶν Γορτυνίων. Στὴ συνέχεια σχηματίστηκε πομπή ή ὁποία κατέληξε στὴν προτομὴ τοῦ Ἀνδριάντος τοῦ Ἀγίου Γρηγορίου τοῦ Ε', ἀπέ-

ναντι ἀπὸ τὸν Ἱερό Ναό, ὅπου ἀνεπέμφθηκε εἰδικὴ δέηση καί κατατέθηκαν στέφανοι ἀπὸ τὶς Ἀρχές τοῦ τόπου.

Με τὴν εὐκαιρία τής Ἑορτῆς τοῦ Πάσχα ή Ἱ. Μ. Πατρῶν ὀργάνωσε εἰδικὴ γιορτὴ γιὰ τὰ παιδιά τῶν Ἱερέων. Διακόσια καί πλέον παιδιά μαζί μέ τοὺς γονεῖς τοὺς κατέκλεισαν τὸ Συνεδριακὸ Κέντρο τοῦ Α.Τ.Ε.Ι. Πατρῶν ὅπου πραγματοποιήθηκε ή γιορτὴ αὐτὴ γιὰ πρώτη φορά στὴν Πάτρα καί ἀφοροῦσε στὰ παιδιά τῶν κληρικῶν ἀπὸ τὴν νηπιακὴ ἡλικία ἕως καί τοὺς μαθητὲς Λυκείου. Ἐπίκαιρα ἄσματα καί ὕμνους Ἐκκλησιαστικοὺς μέ ἀνάλογη προβολὴ στὴν ὀθόνη ἀπὸ τὰ Πάθη καί Ἀνάσταση τοῦ Κυρίου παρουσίασε ή Νεανικὴ-Κατηχητικὴ ὁμάδα τοῦ Ἱ. Ν. Ἀγ. Ἰωάννου

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

Παραλίας Πατρών. Ὁ Σεβ. Πατρῶν κ. Χρυσόστομος ἀναφέρθηκε στήν Ἱερατική οἰκογένεια, στό ρόλο της στήν κοινωνία σήμερα, στίς δυσκολίες τῆς ἀνατροφῆς τῶν παιδιῶν, ἀλλά καί στήν ἀνάγκη πού τόν ὤθησε νά πραγματοποιήσῃ αὐτή τήν ἑορτή. Ἰδιαίτερος ἀναφέρθηκε στήν προσφορά τῶν πολύτεκνων

Ἱερέων, ἀφοῦ συγκριτικά μέ ἄλλες ὁμάδες πληθυσμοῦ οἱ Ἱερεῖς μας εἶναι οἱ πρῶτοι καί στόν τομέα αὐτό. Ἐπίσης τόνισε τήν τιμῆ πού αισθάνονται καί τήν ἐν Χριστῷ κατήχηση τὰ παιδιά τῶν Ἱερέων γιατί ἔχουν κληρικούς γονεῖς, κάτι πού τὸ βίωσε καί ὁ ἴδιος ἀφοῦ ὁ μακαριστὸς πατέρας του ἦταν Ἱερεύς.

Πάσχα στήν Ἱ. Μητρόπολη Σύρου

Πνευματικές ἐκδηλώσεις στήν Ἑνορία Ἁγ. Γεωργίου στό Παλαιοχώρι

Μέ ξεχωριστή μεγαλοπρέπεια τελέστηκε, στίς 14 καί 15 Ἀπριλίου ἡ Πανήγυρη τοῦ Ἱ. Ν. Ἀποστόλου Θωμᾶ Παλαιοχωρίου, τῆς Ἱ. Μ. Ἐλευθεροπόλεως, μέ τήν παρουσία τοῦ Θεοφ. Ἐπισκόπου Νειλουπόλεως κ. Γενναδίου, Ἀρχιεραματωῦς Ἱ. Συνόδου Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας. Ὁ Θεοφ. χοροστάτησε στόν Π. Ἑσπερινό, ἱερούργησε στήν Θ. Λειτουργία κηρύττοντας τὸν Θεῖο Λόγο καί προεξῆρχε στήν λιτανεῖα τοῦ Ἱ. Λειψάνου καί τῆς Τιμίας Εἰκόνας τοῦ Ἀποστόλου Θωμᾶ. Συγκινητική ἦταν ἡ παρουσία ὄχι μόνο τοῦ ἱεροῦ κλήρου καί τοῦ πιστοῦ λαοῦ ἀλλά καί τῶν Ἀρχῶν τοῦ Νομοῦ Καβάλας καί Ἐπαρχίας Παγγαίου, τίς ὁποῖες θερμότατα εὐχαρίστησε ὁ Προϊστάμενος τοῦ Ναοῦ καί Ἀρχ. Ἐπίτροπος Παγγαίου Πρωτ. κ. Θεοχάρης

Καλπάκογλου. Μέ πενθήμερες ἑορταστικές πνευματικές ἐκδηλώσεις ἐξᾴλλου (21-25.4.07) λαμπρότατα πραγματοποιήθηκε καί ἡ Πανήγυρη τοῦ ἱστορικοῦ Ἑν. Ἱ. Ν. Ἀγ. Γεωργίου, στὰ πλαίσια τῆς ὁποίας, ἐκτὸς τῶν καθορισμένων ἀπὸ τὸ τυπικὸ τῆς Ἐκκλησίας μας

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

λατρευτικῶν συνάξεων, παρουσιάστηκε στο Πνευματικὸ Κέντρο τοῦ Ναοῦ ἀπὸ τὸ Νηπιαγωγεῖο Παλαιοχωρίου, μὲ τὴν φροντίδα τῆς Νηπιαγωγοῦ κ. Μιχ. Κεχαγιόγλου καὶ τῶν νηπίων, θεατρικὴ σκηνὴ μὲ τίτλο «Ὁ Ἅγιος

Γεώργιος καὶ ὁ δράκος». Ἐπίσης, ὡς λήξη καὶ ἀποκορύφωμα τῶν ἐργασιῶν τῆς διαμόρφωσης τοῦ προαυλίου χώρου τοῦ Ναοῦ, τελέστηκε κι ὁ Ἅγιασμός τῶν Θυρανοιξίων τοῦ Ἱ. Παρεκκλησίου τοῦ Ἁγ. Φανουρίου.

Φόνος δύο καλογραιῶν στὴν Ἱ. Μ. Ἄρτοκωστᾶς

Νεκρὲς βρέθηκαν ἡ ἡγουμένη καὶ ἡ μοναχὴ τῆς Ἱ. Μ. Κοιμήσεως Θεοτόκου Ἁγίου Ἀνδρέα Ἄρτοκωστᾶς Κυνουρίας στὶς 24 Ἀπρι-

λίου. Πρόκειται γιὰ στυγερὸ ἐγκλημα πὺ ἐνῶ ἐκτυπώνεται τὸ τεῦχος δὲν ἔχει ἀκόμη ἐξιχνιαστῆ. Τὸ γεγονός προξένησε μεγάλη θλίψη καὶ ἀναστάτωση ὄχι μόνο στὴν περιοχὴ ἀλλὰ καὶ σὲ ὁλόκληρη τὴν Ἑλλάδα καὶ ἀναμεταδόθηκε ἀπὸ τὰ διεθνῆ Μέσα Ἑνημερώσεως. Εἶναι ἡ δευτέρη ἐγκληματικὴ ἐνέργεια πὺ συμβαίνει τελευταία στὴν περιοχὴ τῆς Ἱ. Μ. Μαντινείας καὶ Κυνουρίας, μετὰ τὴν κλοπὴ τῆς εἰκόνας τῆς Παναγίας ἀπὸ τὴν Ἱ. Μ. Ἐλώνης. Ἡ Ἱ. Μ. Ἄρτοκωστᾶς, πὺ δὲν ἔχει ἄλλες ἀπὸ τὶς δύο αὐτὲς μοναχές, εἶναι παλαιότατη καὶ ἡ ἵδρυσή της ἀνάγεται στὸ 930.

Ἡμερίδα τοῦ Παρατηρητηρίου Κοινωνικῶν Φαινομένων

Τὸ Παρατηρητήριο Κοινωνικῶν Φαινομένων τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος διοργάνωσε στὶς 24.04.07 στὸ Διορθόδοξο Κέντρο τῆς Ἱ. Μ. Πεντέλης, Ἐπιστημονικὴ Ἡμερίδα μὲ θέμα: «Ὁ δημόσιος ρόλος καὶ λόγος τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας στὴν Ἑλλάδα». Στὴν Ἡμερίδα ἔκαναν εἰσηγήσεις: ὁ κ. Κ. Δεληκωνσταντῆς, Καθ. Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν μὲ θέμα: «Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία ἀπέναντι στὶς προκλήσεις τῆς Νεωτερικότητας», ὁ κ. Δ. Παπαϊωάννου, Θεολόγος - Ἐκπαιδευτικὸς - π. Εἰδικὸς Γραμματέας τοῦ Ὑπ. Ε.Π.Θ. μὲ θέμα: «Ἐπάρχει χώρος γιὰ τὴν Ἐκκλησία στὴν Κοινωνία τῶν Πολιτῶν;» ἡ

κ. Β. Γεωργιάδου, Ἁν. Καθηγήτρια Κοινωνιολογίας στὸ Πάντειο Πανεπιστήμιο, μὲ θέμα : «Ἡ Ἐρησκεία ἀνήκει στὴν ἰδιωτικὴ ἢ τὴ δημόσια σφαῖρα;». Ἀκολούθησε Στρογγυλὴ Τράπεζα μὲ θέμα: «Ὁ δημόσιος λόγος καὶ ρόλος τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας στὴν Ἑλλάδα», στὴν ὁποία προέδρευσε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Δημητριάδος κ. Ἰγνάτιος, Πρόεδρος τῆς Σ. Ε. ἐπὶ τῶν Διορθόδοξων καὶ τῶν Διαχριστιανικῶν Σχέσεων καὶ συμμετέσχον οἱ: κ. κ. Γερ. Ἀρσένης, π. Ὑπουργός-Βουλευτῆς, Π. Παναγιωτόπουλος, π. Ὑπουργός-Βουλευτῆς καὶ Ἱ. Κουιδάρης, Καθηγητῆς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

Για να ζήσει ο Γάμος

Κυκλοφορήθηκε από τις Έκδόσεις της Ί. Μ. Φθιώτιδος (Κέντρο Γάμου και Οικογένειας) το βιβλίο «Για να ζήσει ο Γάμος» του Γραμματέα της και Υπευθύνου του Κέντρου Γάμου και Οικογένειας Τριαντάφυλλου Κ. Μπολτέσου, θεολόγου (Μ.Τ.) το οποίο θέλει να δηλώσει την αγωνία των ανθρώπων της Έκκλησίας, ώστε με κάθε δυνατό τρόπο και με κάθε πιθανό λόγο να υπογραμμίσει την θέληση όλων «να ζήσει ο γάμος». Το βιβλίο προλογίζει ο Σεβ. Φθιώτιδος κ. Νικόλαος, Πρόεδρος της Ειδικής Συνοδικής Επιτροπής Γάμου, Οικογένειας, Προστασίας του Παιδιού και Δημογραφικού Προβλήματος. Η κεντρική διάθεση του βιβλίου, του οποίου η λιανική τιμή είναι 6 Ευρώ, το Βιβλιοπωλείο «Ένθεον» Ί. Μ. Φθιώτιδος, Χατζοπούλου και Σατωβριάνδου, πλατεία Πάρκου, Λαμία (351 00), τηλ. 22310.36204. (E-Mail: imfth@otenet.gr).

Ι. Πανήγυρη των Εύβοέων Ἀγίων

Τὴν Κυριακὴ 29.04.07, πανηγύρισε με λαμπρότητα ὁ Ἱ. Ν. τῶν Εὐβοέων Ἀγίων στὴν Ἐξω Παναγίτσα τῆς Χαλκίδος, με τὴ συμμετοχὴ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Καρυστίας καὶ Σκύρου κ. Σεραφεῖμ, Σισανίου καὶ Σιατίστης κ. Παύλου καὶ Χαλκίδος, Ἰστιαίας καὶ Βορείων Σποράδων κ. Χρυσοστόμου. Τὴν παραμονὴ τελέσθηκε ὁ Π. Ἑσπερινὸς στὸν ὁποῖο χοροστάτησε καὶ κήρυξε τὸ θεῖο λόγο ὁ Σεβ. Σισανίου κ. Παῦλος, ἐνῶ τὴν Κυριακὴ τὸ πρωὶ στὸ Ἄρχ. Συλλεΐτουργο προεξῆρχε καὶ μίλησε ὁ Σεβ. Καρυστίας κ. Σεραφεῖμ. Στὸ τέλος τῆς Θείας Λειτουργίας ἐψάλη ἡ Ἀκολουθία τῆς Ἀρτοκλασίας, τὴν ὁποία προσέφερε ὁ Δῆμος Χαλκιδέων καὶ ὄλοι ἐργαζόμενοί του, τῶν ὁποίων προστάτες εἶναι οἱ Εὐβοεῖς Ἅγιοι. Ἡ ἑορτὴ καθιερώθηκε τὸ 1971 ἀπὸ τὸν μακαριστὸ Μητροπολίτη Χαλκίδος Νικόλαο (Σελέντη). Οἱ γνωστοὶ

ἕως τώρα Ἅγιοι ποὺ συνδέθηκαν με τὴν Εὐβοία, ἀλλὰ καὶ τὰ Νησιὰ τῶν Σποράδων καὶ συγκαταλέγονται στοὺς Εὐβοεῖς Ἅγιοι εἶναι: Ἀπόστολος Παῦλος, Ἅγιος Μεθόδιος Ὁλύμπου, Ἅγιος Ρηγίνος ὁ Λεβαδεύς, Ὁσῖος Νίκων ὁ «Μετανοεῖτε», Ὁσῖος Χριστόδουλος τῆς Πάτμου, Ὁσῖος Νικόλαος ὁ Σικε-

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

λιώτης, Ὁσιος Γρηγόριος ὁ ἐν Στρογγύλῃ τῶν Λιχάδων, Ὁσιος Θεοφύλακτος Βουλγαρίας ὁ Χαλκιδεύς, Ὁσιος Εὐθύμιος ὁ ἀσκητής, Ὁσιος Δαυιὴλ ὁ «Στυλῆτης», Ἅγιος Ἄν-

θιμος Ἀθηνῶν καὶ Εὐρίπου καὶ Πρόεδρος Κρήτης ὁ Ὁμολογητής, Ὁσιος Γεράσιμος Σιναΐτης ὁ Εὐβοεύς, Ὁσιος Ἰωσήφ ὁ Εὐβοεύς, Ὁσιος Σάββας ὁ νέος ὁ ἐν τῷ Ἀθῶ, Τιμόθεος Μητροπολίτης Εὐρίπου, Ὁσιομάρτυς Θεοφάνης, Ὁσιος Συμεὼν ὁ ἀνυπόδητος καὶ μονοχίτων, Ὁσιος Δαβὶδ ὁ ἐν Εὐβοίᾳ, Ὁσιομάρτυς Γεράσιμος ὁ Μεγαλοχωρίτης, Ὁσιος Ἰωάννης ὁ Ρῶσσος, Ὁσιος Ἱερόθεος ὁ ἐκ Καλαμών, Ὁσιος Νικόδημος ὁ Ἀγιορείτης, Ὁσιος Κοσμάς ὁ Αἰτωλός, Ὁσιος Νήφων, ὁ νέος Κοινοβιάρχης, Ἅγιος Νεκτάριος ὁ Πενταπόλεως, Ὁσιος Νεόφυτος ὁ Προσμονάριος.

Ἐκδηλώσεις στὴν Ἱ. Μ. Κορίνθου

Τὴν Κυριακὴ 6.5.07, στὸν Παναγιυρίζοντα Ἱ. Ν. Ἁγ. Φωτεινῆς Κορίνθου, προέστη ὁ Σεβ. κ. Διονύσιος καὶ παρέστησαν τὸ Διοικ. Συμβούλιο καὶ ἄλλα μέλη, Κληρικοὶ καὶ Λαϊκοί, τῶν ἀποφοίτων τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς Κορίνθου, οἱ ὅποιοι ἀπὸ ἐτῶν ἔχουν καθιερώσει καὶ ἐορτάζουν τὴν Πανηγυρὴ αὐτή. Οἱ ἀπόφοιτοι τῆς παλαιᾶς Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς, ἔχουν ψυχικούς δεσμούς τόσο μὲ τὸν Ἱ. Ν. Ἁγ. Φωτεινῆς, γιατί ἐκεῖ τελοῦσαν καθημερινὰ Ὅρθρο καὶ Θ. Λειτουργία, προσευχόμενοι ἀφενός, ἀλλὰ καὶ ἐξασκούμενοι λειτουργικά, ὅσο καὶ μὲ τὸ κτίριο τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς, τὸ σημερινὸ Διοικητήριό δηλαδή, ὅπου ἡ Νομαρχία τῆς Κορινθίας στεγάζει τὶς ὑπηρεσίες της, γιατί στοὺς χώρους της, διδάσκονταν καὶ ἐσπουδαζαν, ἀλλὰ καὶ ὡς οἰκότροφοι, σιτίζονταν καὶ κοιμώνταν μέσα, ἐπὶ ἑπτὰ ὀλόκληρα χρόνια. Ὁ Σεβ. κ. Διονύσιος, ποὺ γιὰ πρώτη φορὰ παραβρέθηκε στὴν ἐκδήλωση αὐτή, τοὺς καλωσόρισε μὲ πατρικὴ ἀγάπη. Στὶς προθέσεις καὶ τοὺς σχεδιασμοὺς τοῦ Σεβ. εἶναι, τόσο τὸ Μητροπολιτικὸ Μέγαρο ὅσο καὶ ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Σχολή, ποὺ ἀποτελοῦν ἐνιαῖο κτηριακὸ συγκρότημα,

ἀλλὰ καὶ κόσμημα ὅλης τῆς Κορινθίας, νὰ ἀξιοποιηθοῦν ἐπισκευαζόμενα, μὲ τὸν ἀπαράιτητο σεβασμὸ στὴν ἀνεπανάληπτη ἀρχιτεκτονικὴ τους μορφή, μετὰ δὲ ταῦτα, πέραν τοῦ ἀρχιτεκτονικοῦ τους κάλλους, τὸ ὅποιο θὰ ἀναδειχθεῖ ἀρκούντως, θὰ φιλοξενήσουν σύγχρονες καὶ πολλαπλές Ἐκκλησιαστικὲς Ὑπηρεσίες. Τὸ ἴδιο ἀπόγευμα ὁ Σεβ. Κορίνθου παρέστη στὴν ἐορτὴ λήξεως τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων στὴν Παναγία τοῦ Συνοικισμοῦ Κορίνθου καὶ στὴν Αἴθουσα Χρυσοστόμου Σμύρνης καὶ ἐνθουσιασμένος ἀπὸ τὴν διοργάνωση καὶ τὰ παιδιὰ μεταξὺ ἄλλων εἶπε: «Δεσμεύομαι ἀπὸ τὸ Βῆμα αὐτὸ σήμερα ὅτι τὰ Κατηχητικὰ Σχολεῖα θὰ ἀναμορφωθοῦν καὶ θὰ παρακολουθῶ προσωπικὰ τὴν Κατηχητικὴ πρόοδο τῆς κάθε Ἑνορίας. Δεσμεύομαι δὲ ἐπίσης, πρὸς σᾶς τοὺς νέους καὶ ὅλης τῆς Κορινθίας, ὅτι τοῦ χρόνου ἡ Λήξη τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων θὰ ἔχει Παγκορινθιακὸ χαρακτήρα καὶ θὰ γίνῃ μὲ ὅλη τὴν ἀρμόζουσα μεγαλοπρέπεια σὲ Στάδιο, γιατί σᾶς τὸ χρωστᾶμε καὶ γιατί ἀποτελεῖ ἡ εὐπρέπεια σας παράδειγμα πρὸς μίμηση καὶ πρέπει νὰ σᾶς δεῖ ὅλος ὁ Λαὸς μας».

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

Ο Άγιος Πολύκαρπος στη Ναύπακτο

Το πολύτιμο λείψανο του χεριού του ιερομάρτυρος Άγ. Πολυκάρπου κατέχει ή Ί.Μ. Άμπελακιωτίσσης της Ί.Μ. Ναυπάκτου, το οποίο κατέρχεται μία φορά τὸ ἔτος στὴν Ναύπακτο. Ἐφέτος ἡ ἔλευση τοῦ τιμίου Λειψάνου ἔγινε τὴν Κυριακὴ τῶν Μυροφόρων. Ἡ ὑποδοχὴ του ἐτελέσθη τὸ Σάββατο 21 Ἀπριλίου τὸ ἀπόγευμα μπροστὰ στὸ Δημαρχεῖο. Τὸ λείψανο, πὸν μετέφερε ὁ ἡγούμενος τῆς Ί. Μ. Ἐμπελακιωτίσσης π. Πολύκαρπος, τὸ ὑποδέχθη-

καν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ. Ἱερόθεος καὶ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης κ. Ἐφραίμ. Ἐπειτα μεταφέρθηκε ἐν πομπῇ στὸν Ί. Μητροπολιτικὸ Ναὸ τοῦ Ἁγ. Δημητρίου, ὅπου τελέσθηκε πανηγυρικὸς Ἑσπερινός, στὸν ὁποῖον χοροστάτησε καὶ κήρυξε τὸν θεῖο λόγο ὁ Σεβ. κ. Ἐφραίμ. Ἀκολούθησε βραδινὴ λιτανεὶα ὡς τὸ γραφικὸ λιμάνι τῆς πόλεως, κατὰ τὴν ὁποία συνόδευσαν ἡ Παπαχαραλάμπειος Φιλαρμονικὴ, μαθητὲς τοῦ Β' Δημοτικῷ Σχολεῖου Ναυπάκτου καὶ τοῦ Κατηχητικοῦ τῆς Ἐνορίας μὲ τὰ φαναράκια τους καὶ ὁ πιστὸς λαός. Τὴν ἐπομένη τελέσθηκε ἀρχιερατικὸ συλλείτουργο προεξάρχοντος τοῦ Σεβ. κ. Ἐφραίμ. Ἐπειδὴ ἐφέτος συνέπεσε νὰ πανηγυρίζει καὶ ἡ τρίτη Ἐνορία τῆς πόλεως, ὁ Ἅγιος Γεώργιος, τὸ λείψανο τοῦ Ἁγίου Πολυκάρπου μεταφέρθηκε κατὰ τὴν θ. Λειτουργία στὸν πανηγυρίζοντα Ἱερὸ Ναὸ καὶ τὸ ἀσπάζσθηκε τὸ πλῆθος τῶν πιστῶν πὸν τὸν πλημμύρισαν.

Τὸ Πνευματικὸ Κέντρο ἁγίου Γεωργίου Ναυπάκτου

Ἐνα νέο στολίδι προστέθηκε στὰ κτίρια τῶν Ἐνοριῶν τῆς Ί. Μ. Ναυπάκτου. Πρόκειται γιὰ τὴν αἴθουσα τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου τοῦ Ί. Ν. Ἁγ. Γεωργίου Ναυπάκτου. Τὰ ἐγκαίνια τελέσθησαν τὴν ἡμέρα τῆς πανηγύρεως τοῦ Ἐνορίας, ἑορτῆ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου μέσα σὲ πανηγυρικὴ ἀτμόσφαιρα. Ὁ Σεβ. στὴν ὁμιλία του ὑπογράμμισε τὴν ἀξία τῆς λειτουργίας τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου μιᾶς Ἐνορίας, ὑπενθύμισε τὴν ἐπιθυμία του, πὸν ἤδη πραγματοποιεῖται, ὡστε κάθε Ἱερὸς Ναὸς νὰ διαθέτει τὸ Πνευματικὸ του Κέντρο, εὐχαρίστησε καὶ συνεχάρη ὅσους βοήθησαν στὴν ἀνέγερση καὶ ἀποπεράτωση τοῦ Κέντρου, τοὺς Ἐφημερίους, Πρωτοπρ. π. Ἰωάννη Σπυρόπουλο καὶ π. Λάμπρο Κούτσικο, τὸ Ἐκκλησιαστικὸ Συμβούλιο, τὸν Σύνδεσμο Ἀγάπης, τὴν Μηχανικὸ - Ἀρχιτέ-

κτονα κ. Ἑλλη Λάγιου-Μητρολιοῦ, πὸν προσέφερε τὰ σχέδια, τὴν ἐπίβλεψη καὶ τὴν ὄλη μέριμνα γιὰ τὴν διακόσμηση τοῦ Κέντρου, τὸν τ. Δήμαρχο κ. Κ. Κονίδα καὶ τὸν σημερινὸ Δήμαρχο κ. Παπαθανάση.

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

ΘΕΟΛΟΓΙΑ *του* ΚΗΡΥΓΜΑΤΟΣ

Τοῦ κ. Γεωργίου Π. Πατρώνου,
Ὁμοτ. Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

1. Κήρυγμα καὶ σωτηρία

Στὴν ἀρχαία Ἐκκλησία τὸ κήρυγμα, ὅπως ἡ κατήχηση καὶ ἡ μετοχή στὰ μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας, εἶχε καὶ αὐτὸ ὡς κέντρο ἀναφορᾶς τῆ σωτηρία. Τὸ σωτηριολογικὸ γεγονός βρισκόταν καὶ βρίσκεται στὴν οὐσία ὄλων τῶν λειτουργικῶν καὶ λατρευτικῶν πράξεων ποὺ ζοῦν οἱ πιστοὶ στὴν καθημερινή τους πνευματικὴ ζωὴ.

Αὐτὸ ἔχει κεντρικὴ σημασία καὶ μᾶς διαφοροποιεῖ ἀπὸ κάθε ἄλλη ἐρμηνεία ποὺ δίνουν σήμερα πολλοὶ στὶς πράξεις καὶ ἐνέργειες τῆς Ἐκκλησίας. Σήμερα ἀρκετοὶ θεολόγοι καὶ κήρυκες τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ δίνουν περισσότερη ἔμφαση στὸ κοινωνικὸ καὶ παιδευτικὸ χαρακτῆρα τοῦ κηρύγματος. Τὸ θεωροῦν πιὸ πολὺ ὡς πολιτιστικὸ γεγονός καὶ ἀποσιωποῦν τὸν σωτηριολογικὸ χαρακτῆρα τοῦ κηρύγματος.

Στοχεύουν μᾶλλον σὲ μιὰ παιδευτικὴ θρησκευτικὴ ἀγωγή, ὀμιλοῦν γιὰ τὴν ἀνάγκη πνευματικῆς ἀνύψωσης τοῦ λαοῦ, ὅπως κάνει καὶ ἡ κάθε μορφωτικὴ καὶ σχολικὴ προσπάθεια καὶ δίνουν ἔμφαση στὸν ἠθικὸ χαρακτῆρα τῶν ἀνθρώπων, στὶς ἀρετὲς καὶ στὶς καλὲς πράξεις. Σκοπὸς τὸ καλὸ καὶ τὸ ἀγαθὸ καὶ ἡ πραγμάτωση στὴν κοινωνία τοῦ καλοῦ καὶ ἐνάρετου πολίτη. Ἡ ἀρετὴ, λοιπόν, θεωρεῖται προσωπικὸ ἐπίτευγμα τοῦ ἀνθρώπου.

Ὑπ’ αὐτὴ τὴν προοπτικὴ χάνεται ἡ σημασία καὶ ἡ λειτουργία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἡ ἔννοια τῆς προσκλήσεως γιὰ ἐπιστροφή καὶ ἄφεση τῶν ἀμαρτιῶν. Ὅλα παρουσιάζονται ὡς ὑπόθεση προσωπικοῦ πνευματικοῦ ἀγώνα καὶ πιστῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἐντολῶν καὶ τῶν ἠθικῶν κανόνων τῆς Ἐκκλησίας.

Τὸ κήρυγμα, ὅμως, στὴν Ὁρθόδοξη παράδοση εἶναι ἐνταγμένο στὸ ὅλο ἔργο καὶ μυ-

στήριό της Ἐκκλησίας. Κήρυγμα, κατήχηση, πνευματικὴ ἀγωγή, δὲν θὰ εἶχαν καμιὰ σημασία ἂν δὲν ἀποκάλυπταν τὸ μυστήριό τῆς Ἐκκλησίας, τὸ μυστήριό τῆς λειτουργίας τῆς σωτηρίας στὴ ζωὴ τῶν πιστῶν.

Εἶναι ἐνδεικτικὸ, ὅτι τίποτε δὲν τελεῖται στὸ χῶρο τῆς λατρείας, καμιὰ λειτουργικὴ καὶ λατρευτικὴ πράξη, ἀλλὰ καὶ κανένα μυστήριό δὲν πραγματοποιεῖται, ἐὰν ἐπάνω στὴν Ἁγία Τράπεζα ἢ σὲ κάποιο λατρευτικὸ χῶρο δὲν ὑπάρχουν δυὸ βασικὰ λατρευτικὰ ἀντικείμενα, δηλαδὴ τὸ ἱερὸ Εὐαγγέλιο καὶ τὸ ἱερὸ Ἀντιμῆνσιο. Αὐτὸ σημαίνει, πρακτικὰ, ὅτι συνυπάρχει ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ –τὸ κήρυγμα καὶ ἡ κατήχηση– μὲ τὴν ἐμπειρία τῶν πιστῶν καὶ τὴ μαρτυρικὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας –τὰ ἱερὰ λείψανα τῶν Ὁσίων, τῶν Μαρτύρων καὶ τῶν Ἁγίων.

Δὲν εἶναι τυχαῖο καὶ οὔτε δευτερεῦον, ὅτι ὁ ἀπόστολος Παῦλος τόνισε ἰδιαίτερα τὸ σωτηριολογικὸ χαρακτῆρα τοῦ κηρύγματος μὲ τὴ φράση «εὐδόκησεν ὁ Θεὸς διὰ τῆς μωρίας τοῦ κηρύγματος σῶσαι τοὺς πιστεύοντας» (Α΄ Κορ. 1,21). Οἱ πιστοί, ὅπως σώζονται μὲ τὴ χάρη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ μὲ τὴ μετοχή τους στὰ μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας, ἔτσι σώζονται καὶ μὲ τὴν ἀκρόαση τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ, τοῦ κηρύγματος.

Ἀκόμη, εἶναι ἐνδεικτικὸ ὅτι πολλοὶ ἐρευνητὲς θεολόγοι ἐπισημαίνουν μεγάλες διαφορὲς μεταξὺ τοῦ σημερινοῦ καὶ τοῦ ἀρχαίου κηρύγματος καὶ οἱ διαφορὲς ἐπικεντρώνονται στὴν οὐσία καὶ στὸ θεολογικὸ περιεχόμενο τοῦ κηρύγματος καὶ ὄχι στὰ ἐξωτερικὰ ὀμιλητικὰ στοιχεῖα. Ἄρα, εἶναι ἀνάγκη νὰ ξαναβροῦμε “τὸ χαμένο κέντρο” τοῦ χριστιανικοῦ κηρύγματος ποὺ εἶναι ἡ σωτηρία τοῦ κάθε πιστοῦ.

2. Τὸ δογματικὸ καὶ θεολογικὸ περιεχόμενον τοῦ κηρύγματος

Βασικὸ καὶ πρωταρχικὸ στοιχείο τοῦ κηρύγματος εἶναι ἡ πίστη μὲ ἔκφραση καὶ διατύπωση τοῦ δόγματος. Ἡ δογματικὴ διδασκαλία εἶναι δομικὸ στοιχείο τοῦ κηρύγματος, τῆς διδαχῆς καὶ τῆς κατήχησης. Καὶ τὸ δόγμα δὲν ἐκφράζεται διὰ μέσου τοῦ κηρύγματος σὲ μία γλώσσα καὶ φρασεολογία ἀκαδημαϊκὴ καὶ ἀκατανόητη, ἀλλὰ ἀπλή, εὐληπτή καὶ μὲ κάθε σαφήνεια. Τὰ δόγματα ὀνομάζονται καὶ ὅροι πίστεως, πού σημαίνει ὅτι ἔρχονται νὰ προσδιορίσουν τὰ ὅρια καὶ τὴν κατεύθυνση τῆς ζωῆς μας. Ὅπως μὴ κοίτη ποταμοῦ ὀρίζει τὴ ροὴ τοῦ νεροῦ καὶ δὲν τὴν ἀνακόπτει καὶ ὅσο βαθαίνει ἡ κοίτη τόσο ἡ ροὴ εἶναι πιὸ δυνατὴ καὶ οὐσιαστικὴ, ἔτσι καὶ τὸ δόγμα μὲ τοὺς ὅρους τῆς πίστεως βαθαίνουν καὶ οὐσιαστικοποιοῦν τὴν πνευματικὴ ζωή.

Ἡ παρέκκλιση ἀπὸ τὸ δόγμα μᾶς ὁδηγεῖ στὴν αἵρεση. Καὶ ἡ ὁποιαδήποτε αἵρεση οὐσιαστικὰ δὲν προσβάλλει τὸν Θεὸ ἀλλὰ ἀλλοιώνει καὶ ἀλλοτριώνει τὸν ἄνθρωπο. Ἡ Ἐκκλησία ἔδωσε σκληροὺς ἀγῶνες ἐναντι τῶν αἵρέσεων, ὄχι γιὰ νὰ «σώσει» τὸν Θεὸ ἀλλὰ γιὰ νὰ διαφυλάξει καὶ νὰ σώσει τὸν ἄνθρωπο. Κάθε αἵρεση ἔχει φοβερὲς συνέπειες στὴν πνευματικὴ πορεία τοῦ ἀνθρώπου. Γι' αὐτὸ τὸ κήρυγμα καὶ ἡ κατήχηση εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀγγίζον τὰ οὐσιώδη αὐτὰ θέματα τῆς πίστεως καὶ τοῦ δόγματος. Μ' αὐτὸ τὸν τρόπο φωτίζουν καὶ κατευθύνουν σωστὰ τὴν πνευματικὴ ζωή. Σκοπὸς τοῦ κηρύγματος εἶναι ἡ τελείωση καὶ ἡ θέωση τοῦ ἀνθρώπου καὶ αὐτὸ δὲν σημαίνει κάποιον εὐσεβιστικὸ καὶ ἠθικιστικὸ βερμπαλισμὸ στὸ περιεχόμενον τοῦ κηρύγματος.

Τὸ δόγμα εἶναι πάντοτε «θεοκεντρικόν», δηλαδή τριαδολογικόν, χριστολογικόν καὶ πνευματολογικόν. Καὶ τὰ οὐσιώδη στοιχεῖα τοῦ κηρύγματος πρέπει νὰ ἀναφέρονται στὰ βασικά αὐτὰ θεολογικά θέματα, μὲ μιὰ ἔννοια κατοχύρωσης ὄχι μόνο τῆς πίστεως ἀλλὰ καὶ τῆς πνευματικῆς ζωῆς.

Ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρά, τὰ ἀνθρωπολογικὰ θέματα μὲ τὰ προβλήματα τῆς καθημερινό-

τητας τῆς ζωῆς βρίσκονται στὸ χῶρο τῆς οἰκονομίας τῆς Ἐκκλησίας. Καὶ ἡ Ἐκκλησία ἀντιμετωπίζει τὰ θέματα αὐτὰ ἀνάλογα μὲ τὰ ἐκάστοτε ἱστορικὰ δεδομένα, μέσα στους νέους προβληματισμοὺς τῆς ζωῆς καὶ γι' αὐτὸ οἱ «κανόνες τῆς Ἐκκλησίας» ἔχουν συχνὰ ἐπίκαιρο χαρακτήρα καὶ ἐκφράζουν μιὰ συγκεκριμένη τοπικὴ καὶ χρονικὴ παράδοση. Ὅλα αὐτὰ σημαίνουν σύνδεση τοῦ δόγματος μὲ τὴ ζωὴ καὶ τῆς θεωρίας μὲ τὴν πράξη. Ἡ Ὁρθοδοξία δὲν κρίνεται μόνο ἀπὸ τὸ ὀρθὸ δόγμα καὶ τὴν ὀρθὴ πίστη ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν ὀρθοπραξία. Ὁ μέγας θεολόγος π. Γεώργιος Φλωρόφσκυ, πολὺ σωστὰ μᾶς λέει, πὼς ὁ Χριστιανισμὸς εἶναι ἐμπειρία ζωῆς. Ὁ Χριστιανισμὸς κρίνεται ἀπὸ τὴν ποιότητα ζωῆς πού προβάλλει στους ἀνθρώπους.

Σήμερα ἔχουμε ἀπωθήσει τὸ δόγμα ἀπὸ τὸ κήρυγμα. Οὐσιαστικὰ σήμερα τὸ κήρυγμα εἶναι ἠθικιστικὸ καὶ ἠθοπλαστικόν. Τίποτε περισσότερο. Γι' αὐτὸ οἱ πιστοὶ μας ἀγνοοῦν οὐσιαστικὰ τὸ δόγμα καὶ τὴν δογματικὴ διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας. Αὐτὸ σημαίνει παράλληλα καὶ ἄρνηση τῆς «ὁμολογίας τῆς πίστεως» πρὸς τὰ ἔξω, πρὸς τὸν κόσμον τῶν ἀνθρώπων τῆς ἀγνοίας. Ἀλλὰ ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρὰ δογματοποιήσαμε τὴν καθημερινὴ ζωὴ καὶ ὀμιλοῦμε μὲ ἀπόλυτο τρόπο γιὰ τὴν καθημερινὴ συμπεριφορά, γιὰ τὶς κοινωνικὲς ἐκδηλώσεις, γιὰ τὴν ἐνδυση, τὴν τροφὴ καὶ τὴν ψυχολογία, ὡσὰν αὐτὰ νὰ ἀποτελοῦν «τὸ δόγμα» καὶ τὴν οὐσία τῆς πνευματικῆς ζωῆς.

Ὁ ἅγιος Συμεὼν ὁ Νέος Θεολόγος δὲν θεωρεῖ ἐκκοσμικέυση τὴν οἰκονομία τῆς Ἐκκλησίας νὰ ἐπιλύει ἀνάλογα μὲ τὰ δεδομένα τῆς κάθε ἐποχῆς τὰ προβλήματα τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ ἐκκοσμικέυση θεωρεῖ τὴν ἀμφισβήτηση τῶν δωρεῶν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος στὴν καθημερινὴ ζωὴ τῶν πιστῶν.

Σήμερα προτιμοῦμε καὶ προτείνουμε μὲ τὸ κήρυγμα ἓνα εἶδος ἀπολογητικῆς τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἀντὶ τῆς «ἀπολογίας» καὶ τῆς «ὁμολογίας» τῆς πίστεως, πού σημαίνει στὸ τέλος μαρτυρία καὶ μαρτύριο.

Ἀλλὰ θὰ συνεχίσουμε.

1. Οἱ Πατέρες στό λαό μας.

Ὁ καθορισμένος ἤδη ἀπό τήν ἐκκλησιαστική μας ἡγεσία γιά ἐφέτος, τὸ 2007, ἑορτασμός τῆς 1600ῆς ἐπετείου ἀπὸ τὴν Κοίμησι τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου δίνει σέ ὄλους μας τὴν πολύτιμη εὐκαιρία νὰ στρέψομε μὲ σεβασμὸ προσεκτικότερη, τὴ σκέψη μας στὸν μεγάλο Πατέρα καὶ Διδάσκαλο τῆς Ἐκκλησίας μας.

Βέβαια, πρέπει νὰ ὁμολογήσουμε μὲ εὐχαρίστηση, ὅτι στὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία μας οἱ λεγόμενοι Πατέρες καὶ Διδάσκαλοί της δὲν εἶναι ἀποκλειστικὸ προνόμιο μόνο τῶν θεολόγων ἢ τῶν μελετητῶν τῆς ἐκκλησιαστικῆς

Ι. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ: «Προσεγγίζοντας τὸ μυστήριο»

ἱστορίας ἢ τῆς ἐκκλησιαστικῆς γραμματείας.

Τώρα μάλιστα, τὶς τελευταῖες δεκαετίες, μὲ τὴν ἐπανεκδοσι τῶν Πατερικῶν ἔργων, πού συνοδεύονται ἀπὸ μεταφράσεις καὶ ἐκλαϊκευμένες ἐρμηνεῖες καὶ ἀναλύσεις τῶν περιεχομένων των, ἤλθαν οἱ Ἅγιοι Πατέρες πιὸ κοντὰ στό λαό μας.

Ὅχι ὅτι δὲν ἦσαν καὶ προηγουμένως. Ἀκόμη καὶ τότε πού οἱ ἐπιβλητικοὶ τόμοι των ἐφυλάσσοντο εὐλαβικά σὲ παλαιὰ Μοναστήρια ἢ σὲ Βιβλιοθηκὲς αἰωνόβιων ἐκπαιδευτικῶν Ἰδρυμάτων, οἱ διδασκαλίες των, τὸ πνεῦμα των ἦσαν παρόντα μεταξὺ τοῦ λαοῦ μας.

Διότι οἱ Εὐχὲς τῆς Θείας Λειτουργίας, μὲ τὶς ὁποῖες τελοῦμε τὸ Μυστήριο τῆς Θείας Εὐχαριστίας, δὲν εἶχαν βγεῖ ἀπὸ τὸν κάλαμό τους; Οἱ ὕμνοι, πού ψάλλονται στὶς μεγάλες ἑορτές τῆς πίστεώς μας καὶ χαροποιοῦν κάθε χριστιανικὴ ψυχὴ, δὲν εἶναι ἐμπνευσμένοι ἀπὸ τὶς ὁμιλίες καὶ τὶς διδασκαλίες των; Μήπως τὸ αὐθεντικὸ κήρυγμα, πού τρέφει μὲ οὐράνιο μάννα τὴ ψυχὴ, δὲν εἶναι τῶν Πατέρων τὸ κήρυγμα; Μήπως ἀρκετοὶ ἀπὸ τοὺς Κανόνες τῆς Ἐκκλησίας μας, οἱ ὁποῖοι ρυθμίζουν μὲ τὸν τε-

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἐλευθερουπόλεως κ. Χρυσοστόμου

λειότερο τρόπο τὰ ἤθη καὶ τὴν συμπεριφορὰ κληρικῶν καὶ λαϊκῶν, δὲν εἶναι κάποτε αὐτοῦσια ἔργα τῶν Ἁγίων Πατέρων μας;

2. Τὸν «ἐλάτρεψαν»!

Ἄλλὰ παρ' ὅλα αὐτὰ ὁ ἑορτασμός ἐφέτος τῆς ἐπετείου, τῶν 1600 ἐτῶν ἀπὸ τῆς κοιμήσεως τοῦ ἱ. Χρυσοστόμου, ἔχει πολλὰ νὰ ὠφελήσῃ καὶ Κλῆρο καὶ λαό, ἐφόσον μὲ προσοχὴ ἐγκύψουν καὶ στὸ βίο του καὶ προπάντων στὰ ἀθάνατα ἔργα, πού μᾶς κληροδότησε. Ἄς μὴν διαφύγει τῆς προσοχῆς κανεὶνός, ὅτι ὁ ἱερός Χρυσόστομος ἀπὸ τότε πού ζοῦσε στὴν Ἀντιόχεια καὶ ἀργότερα στὴν Κωνσταντινούπολη, καὶ μέχρι σήμερα, δὲν εἶχε ἀπλῶς θαυμαστές, ἀλλὰ ἐραστές τῶν λόγων του!

Ἦδη ὁ μαθητὴς του καὶ ὁ πιὸ ἀξιόπιστος βιογράφος του, ὁ Ἐπίσκοπος Ἐλευνουπόλεως Παλλάδιος, ἀνθρωπος κατ' ἐξοχὴν πνευματικὸς καὶ διακριτικὸς, παρακαλεῖ τὸν Θεὸν νὰ μὴν διαψευσθεῖ ποτέ στὰ αἰσθήματα ἀγάπης, πού τρέφει γιὰ τὸν Διδάσκαλό του. «Χριστέ μου, ἰκετεύει ὁ πνευματικώτατος ἐπίσκοπος, δώσε ποτέ νὰ μὴ ντροπιαστοῦν ὅσοι ἀγάπησαν τὸν ἱερό Χρυσόστομο!» («οἱ φιλοῦντες αὐτόν, Ἰησοῦ Χριστέ, μὴ καταισχυνηθῶσαν»).

Στὸν δὲ Μεσαίωνα, ἀναφέρει κάποιος, νεαρὴ σύζυγος τόσο πολὺ εἶχε ἐνοχληθεῖ ἀπὸ τὴν ἀγάπη τοῦ συζύγου της πρὸς τὸν ἱερό Χρυσόστομο, ὥστε σὲ μία ἔξαρση ζήλειας, εἶπε ἡ δυστυχῆς, ὅτι μία ἡμέρα ὅλα τὰ συγγράματα τοῦ ἱεροῦ πατρὸς θὰ τὰ ἔρριπτε στὴ φωτιά!

Ἀγαπήθηκε πολὺ, μέχρι λατρείας ὁ ἱερός Πατήρ, ὥστε στὶς ἡμέρες τῆς δοκιμασίας του πολλοὶ θρηνῶντας νὰ εὐχόνται, «καλύτερα νὰ ἔσβηνε ὁ ἥλιος στὸν οὐρανό, παρά νὰ ἐκλεινε τὸ στόμα τοῦ ἁγίου Ἀρχιεπισκόπου!» (Συνέφερε ἵνα ὁ ἥλιος συνέστειλε τὰς ἀκτῖνας αὐτοῦ ἢ ἵνα τὸ στόμα Ἰωάννου ἐσιώπησεν». Ἄλλὰ καὶ μέχρι σήμερα, θαυμαστές καὶ λάτρεις τοῦ πάγκαλλου λόγου του ἐπὶ χρόνια, ὅπως ὁ ἄλλος ὁ

διπλανός των, καθημερινά θα πιει τον καφέ του απαραίτητως ή το ποτήρι το γάλα, αυτοί θα ανοίξουν κάθε ημέρα και θα διαβάσουν κάποιες σελίδες από μία όμιλία του. Τόση ανάγκη τον έχουν!

Ένθυμείται ο γράφων τις ταπεινές αυτές γραμμές, πώς όταν πριν χρόνια βρέθηκε προσκυνητής στο κελλί του αείμνηστου Άρχιμ. Ίουστίνου Πόποβιτς στη Μονή Τσέλιε και ρώτησε περίεργα τον συνοδό του, άξιο πνευματικό παιδί του Γέροντα και σημερινό Επίσκοπο της γειτονικής χώρας, για τη σχέση του Όσιου Πατρός του με τον ιερό Χρυσόστομο, απήντησε: Μας έλεγε ο Γέροντας ότι και μόνη ή σκέψη του Χρυσοστόμου τον συγκλόνιζε! Και μάλιστα μας είχε μισομολογήσει, ότι την ημέρα της γιορτής του είδε κάποια θείκη όπτασία.

3. Μυστήριο!

Και άλλα πάμπολλα περιστατικά στη ζωή της Όρθοδόξου Έκκλησίας μας μαρτυρούν την έξαιρετική θέση, που κατέκτησε ανά τους αιώνες ο ιερός Πατήρ μας στην καρδιά του Όρθοδόξου χριστιανού. Τώρα να ρωτήσουμε, γιατί τόση αγάπη στο όνομα του; Η απάντηση και εύκολη και δύσκολη. Εύκολη, εάν παραπέμψομε στα άθανάτα έργα του, που αποστάζουν ακόμη, θαλερότατα και πανέμορφα, παρά το πέρασμα πάνω τους τόσων αιώνων, τον γλυκασμό της θείκης σοφίας. Εύκολη, εάν παραπέμψομε στα θαυμαστά και σπουδαία έργα της ζωής του.

Και δύσκολη, όμως, διότι και μετά την ένασχόληση με τα συγγράμματά του και την ανάλυση του βίου του ή απάντησή μας δεν είναι πλήρης. Θα μείνει μετέωρο στη σκέψη μας το έρώτημα, τί ήτο τελικά ο θεϊός εκείνος άρχιερέυς και διδάσκαλος, ο λιπόσαρκος και άπλός Έπίσκοπος, με το φωτεινό πνεύμα και τον ρωμαλέο λόγο, όμοιος του όποιου δεν ξαναεμφανίστηκε στη χριστιανική ιστορία.

Ναί! ο Άγ. Ίωάννης ο Χρυσόστομος μένει έξω από κάθε ιστορική και γραμματολογική ανάλυση. Είναι ένα μυστήριο, όπως όλα όσα σχετίζονται με το μυστήριο του Θεού και των ανθρώπων Του.

Ναί! μπορεί να έκήρυξε το λόγο του Ευάγγε-

λίου με περισσή εύγλωττία, σαφήνεια και λαμπρότητα, με διαύγεια κρυστάλλινη, με καταπληκτική διεισδυτικότητα στα βαθέα του Πνεύματος.

Ναί, μπορεί να υπήρξε έρμηνευτής των Γραφών με όλη τη βαθεία σημασία της λέξεως. Σήκωσε, (πώς άλλιώς να το παραστήσωμε), άνέσυρε μυστηριωδώς τις λέξεις, τις φράσεις, τις σελίδες της Γραφής και μας απέκάλυψε τα κρυμμένα από κάτω υπέροχα και σωτήρια νοήματα, ώστε σήμερα να μην νοείται έρμηνευτική προσπάθεια (άλλη «άνάγνωση», όπως την λένε) χωρίς τη συνδρομή του ιερού μας Πατρός.

Ναί, μπορεί να μετέδωσε στο λαό του Θεού τις διδασκαλίες του Ευάγγελίου άνεπιτήδευτα, αλλά και με ακρίβεια και έπιστημοσύνη, με μοναδική γλυκύτητα και χάρη, ταπεινά, ανθρώπινα, χωρίς ίχνος κομπασμού, ώστε ο λόγος του να είναι ένα μοναδικό, άνεπανάληπτο άμάλγαμα ύψηλών καθάρων νοημάτων, εύγενών αισθημάτων άγίας ψυχής και λόγου κομψότατου αλλά και σεμνού και γλυκυτάτου, άκουσμα έξάισιον, ποίημα, μελωδία και για μικρούς και για μεγάλους και για σοφούς και για άγραμμάτους. Τέχνη λόγου καταπληκτική μαζί με ταπεινό, χριστιανικώτατο ήθος, ψυχής άγίας, άγαπώσης και τον Θεόν και τους ανθρώπους! (Θεέ μου, τί άνυπέβλητος συνδυασμός!).

Όμως θα είμαστε ανακόλουθοι, εάν με όσα χαράξαμε προηγουμένως, θα ισχυριζόμασταν ότι προσεγγίσαμε ή λύσαμε το μυστήριο του Χρυσοστόμου. Όχι! Ο θεϊός Πατήρ μένει έξω από κάθε ανάλυση ιστορική και γραμματολογική. Μέχρις εδώ! «Ό γάρ τόπος έν ώ σύ έστηκας, γη άγία έστί», άβατη στους πολλούς, άψαυστη από τους μικρούς και ταπεινούς ιχνηλάτες της σκέψεώς του.

Όρθά είπαν, ότι στη γλώσσα επάνω του μεγάλου Πατρός αναπαυόταν το Πνεύμα το Άγιον! Είχε χάρισμα μοναδικό. Άνωθεν! Σπανιώτατο, επίζηλο σε όλους τους αιώνες. Διότι το άξιζε! Διότι ο Πανάγαθος Δομήτωρ της Έκκλησίας μετά τον μέγαν Παύλον, το Στόμα Του στον κόσμο, έπρεπε, ήτο ανάγκη, να δωρήσει στην Έκκλησία Του τον Άγιον Ίωάννην τον Χρυσόστομον!

Τ

Τὸ κείμενο ποὺ ἀκολουθεῖ εἶναι τόσο γλαφυρό, τόσο αἰσιόδοξο, τόσο πατρικό. Γραμμένο ἀπὸ τὸν ἅγιο Πατέρα μὲ περισσὴ ἀγάπη καὶ πόνο, μὲ λαχτάρια καὶ φροντίδα γιὰ κάθε ἄνθρωπο ποὺ ἀμαρτάνει καὶ ἐπαναλαμβάνει τὰ ἀμαρτήματά του ἀπὸ ἀδυναμία. Εἶναι πολὺ ἐνισχυτικὸ καὶ μπορεῖ νὰ παρηγορήσει ἀκόμη καὶ τὸ μεγαλύτερο ἀμαρτωλὸ καὶ νὰ τὸν ἐνθαρρύνει νὰ μετανοεῖ συνεχῶς. Ἄλλωστε ἀφοῦ ἀδιάκοπα ἀμαρτάνουμε ὅλοι μας, συνεχῶς πρέπει καὶ νὰ μετανοοῦμε μέσα ἀπὸ τὰ ἔγκατα τῆς καρδιάς μας.

Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, Ἡ ἀποφυγὴ τῆς ἀπογνώσεως

Παραθέτουμε ἐπίσης στὴ συνέχεια μία μικρὴ περικοπὴ ἀπὸ λόγο τοῦ Θεοδωρήτου, Ἐπισκόπου Κύρου, στὸν ἅγιο Ἰωάννη τὸν Χρυσόστομο. Ἡ περικοπὴ διασώζεται στὴ Μυριόβιβλο τοῦ Μεγάλου Φωτίου.

Οἱ λόγοι τῆς περικοπῆς ἐκφράζουν καὶ παρουσιάζουν ἔντονα τὸν πλοῦτο τῆς ἀληθινῆς ἀγάπης τοῦ μεγάλου πατέρα πρὸς τὸ ποίμνιό του. Ἰδιαιτέρα δὲ ἐκφράζουν τὴν ἀγάπη του καὶ τὴν ἀοκνη φροντίδα του γιὰ τοὺς πονεμένους, τοὺς φτωχοὺς, τοὺς ἄστεγους.

Κατὰ τὸν ἱστορικὸ Παλλάδιο, ἡ καθημερινὴ φροντίδα τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου ἦταν, «ἢ τῶν χηρῶν κηδεμονία, ἢ τῶν παρθένων παραμυθία, ἢ τῶν ἀρρωστούντων νοσοκομία, ἢ τῶν πλανωμένων ἐπιστροφή, ἢ τῶν συντετριμμένων φροντίς, ἢ τῶν ἐν φυλακαῖς ἐπίσκεψις».

α) Ἀποφυγὴ τῆς ἀπογνώσεως

«Ἄν ἔχεις ἀμαρτίες, νὰ μὴν ἀπελπιστεῖς· αὐτὰ δὲν παύω νὰ σᾶς τὰ λέω συνεχῶς· καὶ ἂν κάθε μέρα ἀμαρτάνεις, νὰ μετανοεῖς καθημερινά. Γιατί ἡ μετάνοια εἶναι τὸ φάρμακο κατὰ τῶν ἀμαρτημάτων· εἶναι ἢ πρὸς τὸν Θεὸν παρ-

Ἐπιμέλεια καὶ ἐρμηνεῖα κειμένου, Γεωργία Κουνάβη, Θεολόγος, ἐπιμελήτρια τῆς Ἑλληνικῆς Πατρολογίας

ρησία· εἶναι ὄπλο κατὰ τοῦ διαβόλου· εἶναι ἡ μάχαιρα ποὺ τοῦ κόβει τὸ κεφάλι· εἶναι ἡ ἐλπίδα τῆς σωτηρίας· εἶναι ἡ ἀναίρεση τῆς ἀπογνώσεως. Ἡ μετάνοια μᾶς ἀνοίγει τὸν οὐρανὸ καὶ μᾶς εἰσάγει στὸν Παράδεισο. Γι' αὐτὸ (σοῦ λέω), εἶσαι ἀμαρτωλός; μὴν ἀπελπίζεσαι. Ἴσως βέβαια ἀναλογιστεῖς. Μὰ τόσα ἔχω ἀκούσει στὴν Ἐκκλησία καὶ δὲν τὰ ἐτήρησα. Πῶς νὰ εἰσέλθω καὶ πάλι καὶ πῶς καὶ πάλι νὰ ἀκούσω; Μὰ γι' αὐτὸ ἀκριβῶς πρέπει

νὰ εἰσέλθεις ἐπειδὴ, ὅσα ἄκουσες δὲν τὰ ἐτήρησες. Νὰ τὰ ξανακούσεις, λοιπόν, καὶ νὰ τὰ τηρήσεις. Ἐὰν ὁ ἰατρός σου βάλει φάρμακο στὴν πληγὴ σου καὶ παρὰ ταῦτα δὲν καθαρῖσει, τὴν ἐπομένη ἡμέρα δὲν θὰ σοῦ ξαναβάλει πάλι; Μὴ ντρέπεσαι, λοιπόν, νὰ ξαναέλθεις στὴν Ἐκκλησία. Νὰ ντρέπεσαι ὅταν πράττεις τὴν ἀμαρ-

τία. Ἡ ἀμαρτία εἶναι τὸ τραῦμα καὶ ἡ μετάνοια τὸ φάρμακο. Ἄν, λοιπόν, ἔχεις παλιώσει σήμερα ἀπὸ τὴν ἀμαρτία, νὰ ἀνακαινίσεις τὸν ἑαυτό σου μὲ τὴ μετάνοια. Καὶ εἶναι δυνατό, μπορεῖ νὰ πεῖ κανεὶς νὰ σωθῶ, ἀφοῦ μετανοήσω; Καὶ βέβαια εἶναι. Μὰ ὅλη τὴ ζωὴ μου τὴν πέρασα μέσα στὶς ἀμαρτίες, καὶ ἐὰν μετανοήσω θὰ βρῶ τὴ σωτηρία; Καὶ βέβαια. Ἀπὸ ποῦ γίνεται αὐτὸ φανερό; Ἀπὸ τὴ φιλανθρωπία τοῦ Κυρίου σου... Γιατί ἡ φιλανθρωπία τοῦ Θεοῦ δὲν ἔχει μέτρο. Καὶ οὔτε μπορεῖ νὰ ἐρμηνευτεῖ μὲ λόγια ἢ πατρικὴ Του ἀγαθότητα. Σκέψου μιά σπῖθα ποὺ ἔπεσε μέσα στὴ θάλασσα· μήπως μπορεῖ νὰ σταθεῖ ἐκεῖ ἢ νὰ φανεῖ; Ὅση σχέση ἔχει, λοιπόν, μιά σπῖθα μὲ τὸ πέλαγος, τόση σχέση ἔχει ἡ ἀμαρτία σου σὲ σύγκριση μὲ τὴ φιλανθρωπία τοῦ Θεοῦ. Καὶ καλύτερα, θὰ ἔλεγα, ὄχι τόση, ἀλλὰ πῶς πολλή. Γιατί τὸ πέλαγος, ἀκόμη καὶ ἂν εἶναι ἀπέραντο, ἔχει ὄριο, μέτρο καὶ σύνορα. Ἡ φιλανθρωπία ὁμως τοῦ Θεοῦ εἶναι ἀπεριόριστη. Γι' αὐτὸ σοῦ ἐπαναλαμβάνω. Εἶσαι ἀμαρτωλός; Μὴν ἀπελπίζεσαι» (περικοπὴ ἀπὸ τὴν 8η ὁμιλία γιὰ τὴ μετάνοια. PG 49, 337-338).

Τοιχογραφία στο 1. Βήμα του Καθολικού της Ι.Μ. Αγ. Νικολάου Αναπαυσᾶ, Ἁγία Μετέωρα, ἔργο Θεοφάνη, 1527.

β) Τὸ μεγαλεῖο τῆς ἀγάπης τοῦ ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου

«Ἄλλος, λοιπόν, τὸν πατέρα, τὸν τραβᾶ ἀρπάζοντάς τον ὡς βοηθό. Ἄλλος, πὸν δικάζεται, τὸν προσκαλεῖ γιὰ συνήγορο. Ἄλλος, πὸν πεινᾶ, τὸν παρακαλεῖ γιὰ τροφή· ὁ γυμνὸς τὸν παρακαλεῖ γιὰ ἔνδυμα. Ἄλλος, παρακαλώντας, τοῦ παίρνει ἀκόμη καὶ τὰ ρούχα πὸν φορεῖ. Ἄλλος, πὸν πενθεῖ, τὸν ἔχει ἀνάγκη γιὰ παρηγοριά. Κάποιος ἄλλος τὸν τραβᾶ νὰ ἐπισκεφθεῖ ἀσθενεῖς· ξένος τοῦ ζητεῖ καταφύγιο. Ἄλλος, πλησιάζοντάς τον, κλαίει γιὰ κάποιο χρέος. Ἄλλος τὸν προσκαλεῖ γιὰ ἐπόπτη καὶ συμφυλιωτὴ μέσα στὸ σπίτι του, ἐπειδὴ ὑπάρχουν διχόνοιες. Ἡ χήρα φωνάζει δυνατὰ τὸ «ἐλέησον» στὸν πατέρα. Ἄλλη θρηνεῖ γιὰ τὴν ὀρφάνια. Ὁ δοῦλος καταφεύγει στὴν ἀγάπη του, ὅταν κλαίει ἀπὸ τὴ σκληρότητα τοῦ κυρίου του. Ὁ πατέρας ἔχει κάθε ἡμέρα ἀναρίθμητες φροντίδες γιὰ τὰ προβλήματα τοῦ καθενός. Συλλαμβάνεται κάποιος βίαια· τότε ὁ πατέρας γίνεται συνήγορος. Πείνα μεγάλη βασανίζει τοὺς ἀνθρώπους· ἀμέσως τότε ὁ συνήγορος γίνεται τροφοδότης. Εἶναι κάποιος ἄρρωστος· τότε ὁ τροφοδότης γίνεται γιατρός. Ἐχει πέσει κάποιος σὲ πένθος· τότε ὁ γιατρός βρίσκει τὸν παρηγορητικὸ λόγο, γιὰ νὰ καταπραῖνει τὴ θλίψη. Ἐφτασε ἡ ὥρα τῆς φροντίδας γιὰ τοὺς ξένους· τότε καὶ ξενοδόχος γίνεται ὁ πατέρας, πὸν ἔχει γίνε τὰ πάντα, γιὰ ὅλους» (Κεφ. 273ο, ΡG 104, 229-232).

ΑΦΙΕΡΩΜΑ: «Ἁγιος Ἰωάννης Χρυσόστομος»

Του Πρωτ. κ. Βασιλείου Θερμού

ΕΧΟΝΤΑΣ κατά νούν την προτροπή του Μ. Βασιλείου (βλέπε τίτλο) να άντλούμε με τη μελέτη κάθε καλό από όσα γραπτά υπάρχουν γύρω μας, συνεχίζω τη συνήθεια να προτείνω για τὸ καλοκαίρι που ἔρχεται κάποια βιβλία τὰ ὁποῖα ἐκτίμησα. Ἔχω καὶ ἄλλοτε δηλώσει ὅτι θεωρῶ ἀπολύτως ἀπαραίτητο τὸ διάβασμα γιὰ τὸν κληρικό, δεδομένου ὅτι, κατὰ τὸν ἅγιο Νεκτάριο, ἡ μονομερὴς καλλιέργεια θρησκείας ἄνευ παιδείας «ἄγει εἰς δεισιδαιμονίαν» («Ἡ ἀγωγή τῶν παιδῶν καὶ αἱ μητέρες», σ. 31).

Σὰν τὶς μέλισσες στὰ λουλούδια

Ὁ μακαριστὸς Ἰωάννης Φουντούλης, περὶ τοῦ ὁποῖου δὲν χρειάζονται συστάσεις, ὑπογράφει τὸν δεύτερο τόμο ἀπὸ τὰ Τελετουργικά θέματα (ἔκδ. Ἀποστολικῆς Διακονίας). Φλέγοντα ζητήματα συναντοῦμε ἐδῶ, ὅπως ἡ λειτουργικὴ ἀνανέωση, ἡ γυναίκα στὴ Λατρεία, τὸ ἀσματικὸ τυπικὸ, τὰ ἄμφια, ὁ ἱερέας ὡς μυσταγωγός, σύγχρονα λειτουργικὰ προβλήματα κ.ἄ.

Ἀπὸ τὴν γραφίδα τοῦ σπουδαίου θεολόγου μας κ. Γεωργίου Μαντζαρίδη βγήκε τὸ Ὀδοιπορικὸ θεολογικῆς ἀνθρωπολογίας (ἔκδ. Μονῆς Βατοπαιδίου). Θεολογικὲς, πατερικὲς καὶ ἀσκητικὲς μελέτες ἐπὶ ποικίλων θεμάτων καταγράφονται μὲ εὐληπτο τρόπο καὶ ἀμιγῆς ὀρθόδοξο φρόνημα. Ὁφέλιμο ἔργο.

Ὁ γνωστὸς μας π. Μωυσῆς ἀγιορείτης συνέλεξε ὀμιλίες του περὶ πόνου καὶ ἀρρώστιας, ὡς μυστηρίων τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ καὶ ὡς πρό(σ)κλήσεων πρὸς ἀγιασμό. Ἀσχολεῖται καὶ μὲ τὸ ζήτημα τῶν μεταμο-

σχεύσεων. Πόνημα μὲ ποιμαντικὴ χρησιμότητα, πὺ καθίσταται ἀκόμη πιὸ ἔγκυρο λόγω τῆς προσωπικῆς συνάφειας τοῦ συγγραφέα μὲ τὸν πόνο. Ὅλα αὐτὰ στὸ βιβλίο του *Ὁ ἅγιος πόνος: μαθητεία στὴν ἐπίσκεψη τοῦ πόνου στὴ ζωὴ μας* (ἔκδ. Κέντρου Βιοϊατρικῆς Ἠθικῆς καὶ Δεοντολογίας).

Ἀπὸ τὴ πάλλουσα ἱερατικὴ καρδιὰ τοῦ π. Μιχαὴλ Καρδαμάκη χαιρόμαστε τὸ νέο καρπὸ τῆς, τὸ βιβλίο *Ὁ γάμος, μυστήριον μέγα* (ἔκδ. Τῆνος). Ἀσχολεῖται μὲ τὸ πὼς θὰ «ἀνακαλυφθεῖ» πάλι ὁ γάμος ἀπὸ τοὺς χριστιανούς, πὼς θὰ βγοῦμε ἀπὸ τὴ σύγχυση γιὰ τὸν κύριο σκοπὸ του, πὼς θὰ ἀπελευθε-

ρωθεῖ ἀπὸ ἐξωχριστιανικὲς παραδόσεις, πὼς θὰ μεταφρασθεῖ ἡ Θεολογία μας σὲ πράξη στὴ ζωὴ τοῦ ζευγαριοῦ καὶ τῆς οἰκογένειας.

Ὁ γνωστὸς καθηγητὴς κ. Ἐμμανουὴλ Περσελῆς παρήγαγε ἓνα σημαντικὸ βιβλίο, τὸ *Πίστη καὶ Χριστιανικὴ ἀγωγή* (ἔκδ. Γρηγόρη). Ἐξετάζοντας τὴ θεωρία τοῦ James Fowler γιὰ τὰ στάδια ἀνάπτυξης τῆς πίστες στὸ παιδὶ καὶ στὸν ἔφηβο, συμβάλλει στὴν κατανόηση τῆς θρησκευτικότη-

τας τοῦ ἀνθρώπου καὶ στὴ διαφοροποίηση τῆς ὄριμης ἀπὸ τὴν ἀνώριμη θρησκευτικότητα. Βεβαίως διαθέτει ἐπιστημονικὸ χαρακτήρα ἀλλὰ αὐτὸ δὲν πρέπει νὰ ἀποθαρρύνει τοὺς πνευματικὸς ἐκείνους πὺ ἀναζητοῦν «ἐργαλεῖα» γιὰ νὰ προσεγγίσουν τὸν θρησκευόντα ψυχισμό. Τὸ βιβλίο θέτει τὶς βάσεις μιᾶς ποιμαντικοψυχολογικῆς κατανόησης τοῦ γιατί κάποιοι ἄνθρωποι παραμένουν ἑσαεὶ σὲ χαμηλότερο ὡς πρὸς τὴν ἀνάπτυξη καὶ ἡλικία τους ἐπίπεδο πίστες.

Μέσα στὰ ἔργα πνευματικῆς οἰκοδομῆς πὺ μᾶς ἔχει προσφέρει ὁ π. Ἀθηναγόρας Καραμαντζάνης ξεχωριστὴ θέση κατέχει τὸ πολύτιμο βιβλίο *Ὁ ἐαυτὸς μας καί... ὁ ἄλλος*

Τὰ ἐρωτήματά σας καὶ οἱ προτάσεις σας νὰ ἀπευθύνονται στὸν π. Βασίλειο Θερμό, Ἐρατοῦς 11, Παλλήνη 153 51 ἢ στὸ thermosv@otenet.gr.

έαυτός μας: έρεθίσματα ιερατικής αυτόγνωσίας (έκδ. Ί. Μονής Άγ. Διονυσίου του έν Όλύμπω). Άσχολεΐται μέ ένα τομέα άπολύτως άναγκαΐο αλλά παραμελημένο: τήν κρυφή πλευρά μας ή όποΐα παρεμβάλλεται έπιζήμια στην πνευματική μας ζωή και στην ποιμαντική μας δραστηριότητα. Πολλά θέματα που άφοροΐν στην προσωπικότητα και συμπεριφορά του κληρικού έξετάζονται έδω μέ άπλό τρόπο και μās εύαισθητοποιοΐν σε άγνωστα σημεία του ψυχισμού μας.

Ό θεολόγος Θανάσης Παπαθανασίου, μέ τή γνωστή φρεσκάδα τής σκέψης του και τή ζωντάνεια του λόγου του, μās προσφέρει τó βιβλιαράκι *Μέ τήν ψυχή στα πόδια: άπό τó μνήμα τó κενό στους δρόμους του κόσμου* (έκδ. Έν πλω). Άξιοποιώντας τó χάρισμα νά έκφράζεται θεολογικά μέ σύγχρονο λεξιλόγιο και άντλώντας κυρίως άπό τήν Καινή Διαθήκη και τήν Ύμνολογία, μās εισάγει στη σημασία τής (ιερ)άποστολής για τή ζωή τής Έκκλησίας. Μάλλον μās προτρέπει νά αναλογισθοΐμε πώς εΐμαστε λειψοΐ χριστιανοΐ χωρίς τήν άποστολική μέριμνα.

Άνοιγόμενοι περισσότερο στους δρόμους του κόσμου συναντοΐμε ένα βιβλίο, τó όποΐο θά μās βοηθήσει νά γνωρίσουμε καλύτερα τόν χώρο των μεταναστών. Για τήν ακρίβεια θά μās βοηθήσει νά συνειδητοποιήσουμε ότι και αύτοΐ άποτελοΐν πλάσματα του Θεοΐ σαν έμās, μέ τή δική τους προσωπική ιστορία και πάλη. Πρόκειται για μία συλλογή έκθέσεων παιδιών μεταναστών (τωρινοΐ ή και μελλοντικοΐ ποιμνίου μας), άπό τó δημοτικό μέχρι και τó λύκειο, στις όποΐες άφηγοΐνται πώς έφθασαν στην Ελλάδα και πώς νοιώθουν τώρα ανάμεσά μας. Σε πολλά σημεία πραγματικά άγγίζει τήν ψυχή μας. Μιλώ για τó βιβλίο *Έ, φίλε!* (έκδ. Κέδρος).

Για όσους έπιθυμοΐν νά προβληματιστοΐν και νά έμβαθΐνουν σε ζητήματα έκλαΐκευμένης ψυχολογίας, και μάλιστα συνδυασμένης μέ τήν πνευματική προοπτική, δυό ένδιαφέροντα βιβλία προσφέρονται μέ άφθονες ποιμαντικές έφαρμογές. Τό *Άγκα-*

λιά μέ τόν έαυτό μας (έκδ. Άκρίτας) ύπογράφεται άπό τήν κ. Ντέμη Σταυροπούλου, μέ στόχο νά καταδείξει τó πρόβλημα τής έγωκεντρικότητας όπως έκδηλώνεται στα άγχη μας και στη συμπεριφορά μας. Ένω ή κ. Μάρω Βαμβουνάκη μās χαρίζει τó πρώτο μή λογοτεχνικό βιβλίο της, *Ό παλιάτσος και ή άνιμα* (έκδ. Ψυχογιός). Άσχολεΐται μέ τά προβλήματα των διαπροσωπικών σχέσεων, μέ τó πότε αυτές γίνονται ύγιεις και πότε νοσηρές (δηλαδή βασανίζοντας και τόν έαυτό και τούς άλλους) .

Στόν χώρο τής λογοτεχνίας δυό βιβλία χρήσιμα για κληρικούς θά εΐχα νά προτεΐνω. Τό ένα προέρχεται άπό τή γνωστή μας κ. Γαλάτεια Σουρέλη και ξαφνιάζει εύχάριστα μέ τήν τόλμη τής συλλήψεως αλλά και τής γραφής. Μέ τίτλο *Εΐναι κανείς έδω;* (έκδ. Πατάκη) άφήνει νά ζωντανέψουν τρεις άφηγήσεις ισάριθμων μελών μιās οικογένειας. Όπως συχνά δυστυχώς συμβαΐνει, λειτουργοΐν ως τρεις παράλληλοι μονόλογοι έξιστόρησης τριών δραμάτων, φανερώνοντας τήν τραγική άποξένωση μεταξύ τους. Πολύτιμο για πνευματικούς, οΐ όποΐοι άκοΐμε τόσο συχνά μονομερείς διηγήσεις μέ τίμημα τήν έλλιπη ή έσφαλμένη κατανόηση.

Τό άλλο άποτελεΐ έργο τής Βρετανίδας Έλίζαμπεθ Γκάσκελ μέ τίτλο *Ρουθ* (έκδ. Μαΐστρος), τó όνομα τής ήρωΐδας. Μιά άπλή κοπέλλα πέφτει θύμα άποπλάνησης και γεννά τó έξώγαμο παιδί της. Καθώς τó μεγαλώνει μέσα σε μία κοινωνία μέ ποικίλες άντιδράσεις, ή ΐδια προχωρεί σταδιακά προς τήν αγΐότητα, χωρίς φυσικά νά τó συνειδητοποιεί -και αύτό εΐναι τó σπουδαΐο. Άξίζει τó χρόνο και τόν κόπο.

Θά κλείσω μέ τó πρωτότυπο βιβλίο του Ήλία Λιαμΐ, *Ψΐθυροι των άγγέλων* (έκδ. Άκρίτας). Λογοτεχνική άδεία ό συγγραφέας «συζητā» μέ συγκεκριμένους άγΐους στο πλαίσιο τής σημερινής ζωής και κοινωνίας. Προβληματισμός ρεαλιστικός, γλώσσα τρυφερή. Σπάνια συναντοΐμε τέτοιο συνδυασμό, γι' αύτό και έγκύπτουμε μέ προσοχή σε όσα έχει νά μās πεί- και εΐναι πολλά.

Εϋλογημένο καλοκαΐρι!

Ποιά ή σημασία τοῦ ἀντιδώρου στή λειτουργική μας ζωή;

Τοῦ Πρωτ. Θεμιστοκλέους Στ. Χριστοδούλου, Δρος Θ.

Ἐπειδὴ κατὰ καιροὺς πολλὰ καὶ διάφορα διαπιστώνουμε ὅλοι ὅσοι εἴμαστε μὲ τὴ χάρη τοῦ Θεοῦ ποιμένες τοῦ λογικοῦ ποιμνίου σχετικὰ μὲ τὴ χρήση καὶ τὴ σημασία τοῦ ἀντιδώρου, ἐπιθυμῶ νὰ χαράξω λίγες γραμμὲς μὲ βάζω τὴν Ἱερὰ Παράδοσή μας.

Καταρχὴν τὸ ἀντίδωρο εἶναι εὐλογημένος ἄρτος. Κι αὐτὸ γιατί κατὰ τὴν ὥρα πού γίνεται ἡ ἀκολουθία τῆς προσκομιδῆς προσφέρονται ἄρτοι, (πρόσφορα) συνήθως 3 ἢ 5 γιὰ νὰ ἐξαχθοῦν οἱ μερίδες, πρῶτα ὁ ἄμνος πού συμβολίζει καὶ τυποῖ τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, δεῦτερον ἢ τριγωνικὴ μερίδα τῆς Θεοτόκου, τρίτον οἱ μερίδες τῶν 9 ταγμάτων, δηλαδή πάντων καὶ πασῶν τῶν ἁγίων τῆς Ἐκκλησίας μας, τέταρτον ἢ μερίδα τοῦ οἰκείου μας ἐπισκόπου (Ἀρχιεπισκόπου ἢ Μητροπολίτου γιὰ τὰ ἐν Ἑλλάδι δεδομένα) καὶ τέλος μερίδες τῶν ζώντων καὶ κεκοιμημένων, τῆς θριαμβεύουσας καὶ τῆς στρατευομένης Ἐκκλησίας. Τὰ ὑπόλοιπα τῶν ἄρτων αὐτῶν (δηλ. τῶν προσφόρων) χρησιμοποιοῦνται γιὰ τὸ ἀντίδωρον. Καὶ φυσικὰ τὸ μέγεθος τῶν ἀντιδώρων δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ιδιαίτερα μεγάλο καὶ ἱκανῶς χορταστικό (sic), ἀλλὰ τέτοιο πού νὰ ἐπαρκεῖ ὥστε νὰ διανέμεται σὲ ὅσους δὲν μετέλαβαν τῶν ἀχράντων Μυστηρίων, οἱ ὁποῖοι σύμφωνα μὲ τὸν ἅγιο Συμεὼν Θεσσαλονίκης «οἱ πάντες ἐκείνου (ἐνν. τοῦ Σώματος καὶ Αἵματος Χριστοῦ, δηλ. τοῦ Δώρου) ἱκανοὶ μετασχεῖν τοῦτο δίδεται (δηλ. τὸ ἀντίδωρον) ἀντ' ἐκείνου» (P.G. 155, 301 D), πού εἶναι καὶ τὸ Κύριο «Δῶρον» τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ μετοχή, ὅμως, στὸν ἁγιασμό τοῦ Θεοῦ ἔρχεται σὲ κάθε ἄνθρωπο διὰ τῶν αἰσθητῶν. Ὁ ἄνθρωπος μὲ ἄλλα λόγια ἀνάγεται στὰ θεϊκὰ διὰ τῶν αἰσθητῶν. Γιὰ τὸν λόγο αὐτὸ καὶ τὸ ἀντίδωρο πού εἶναι μετοχὴ ἁγιασμοῦ Θεοῦ γίνεται δι' αὐτοῦ τοῦ αἰσθητοῦ ἄρτου. Σχετικὰ ὁ ἅγιος Συ-

μεὼν Ἀρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης θὰ πεῖ: Ἐπεὶ δὲ καὶ δι' αἰσθητῶν τιμῶν ὡς σῶμα περιειμένους τὸν ἁγιασμόν ἔδει λαβεῖν, διὰ τοῦ ἀντιδώρου γίνεται» (P.G. 155, 745 D).

Ὡστόσο ἡ Ἐκκλησία μας καίτοι μπορεῖ ἀνάξιοι οἱ πιστοὶ νὰ μὴν λαμβάνουν τὸ «Δῶρο», δὲν θέλει κανεὶς νὰ φύγει ἀπ' αὐτὴν χωρὶς νὰ δώσει κάτι στὸν καθένα. Αὐτὸ τὸ κάτι εἶναι τὸ ἀντίδωρο. Εἶναι θὰ λέγαμε μιὰ πράξη ἀγάπης καὶ φιλανθρωπίας γιὰ τοὺς ἀναξίους τῆς μετοχῆς. Καὶ μπορεῖ μὲν τὸ ἀντίδωρο νὰ μὴν εἶναι τὸ ἴδιο Σῶμα Χριστοῦ, ὅμως εἶναι ἄρτος «ἡγιασμένος» γιατί σφραγίσθηκε ὁ ἄρτος μὲ τὴ λόγχη καὶ δέχθηκε ἀπὸ τὸν λειτουργοῦντα καὶ προσκομίζοντα κληρικὸ τὰ ἅγια λόγια. Σχετικῶς ὁ ἅγιος Συμεὼν Θεσσαλονίκης ἀναφέρει: «Ἐπεὶ καὶ ἡγιασμένος ἐστὶ καὶ οὗτος ἄρτος, σφραγιζόμενός τε τῇ λόγχῃ, καὶ ἱερὰ δεχόμενος ῥήματα» (P.G. 155, 304 A). Ὁ Μέγας Ἁγιασμός ἔρχεται στὸν πιστὸ μὲ τὴ μετοχὴ στὰ Ἀχραντα Μυστήρια. Ὅμως, ἓνας ἐστὼ καὶ μικρὸς ἁγιασμός ἔρχεται καὶ ἀπὸ τὸ Ἀντίδωρο. Πρόκειται περὶ «δωρεᾶς θείας πάροχον» (P.G. 155, 304 A). Γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ ἐμεῖς οἱ ποιμένες πρέπει νὰ μάθουμε τοὺς πιστοὺς μας ὅτι τὸ ἀντίδωρο δὲν εἶναι γιὰ «πρωινὴ δόση» τύπου τροφῆς-γεύματος χορταστικοῦ! (sic), ἀλλὰ μετοχὴ εὐλογίας καὶ ἁγιασμοῦ. Κι ἓνα ψίχουλο νὰ μεταλάβει ὁ πιστὸς ἀπὸ τὸ ἀντίδωρο, ἀγιάζεται. Ἀκοῦμε ἀκόμη ὅτι οἱ πιστοὶ μας ζητοῦν πολλὰ ἀντίδωρα γιὰ ὀλόκληρη τὴν ἑβδομάδα. Καλὴ κι εὐλαβικὴ ἢ συνήθεια. Ὅμως τὸ ἀντίδωρον εἶναι ἀντὶ τῆς μετοχῆς τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων στὴ συγκεκριμένη ἡμέρα, χρόνο καὶ τόπο τελέσεως τῆς Θείας Εὐχαριστίας. Μαζὶ μὲ τὸν Ἐκκλησιασμό ἔρχεται ἢ τὸ Δῶρο ἢ τὸ Ἀντίδωρον. Ἐκτὸς τοῦ Ἐκκλησιασμοῦ ποιά ἢ θέση του;

Ἀκόμη συνηθίζεται πολλοὶ κληρικοὶ ἐξ

αίτιας παλαιότερων συνηθειών από προκατόχους κληρικούς να μοιράζουν «ύψωματα». Το ύψωμα κατ' ἀκρίβειαν τῆς λέξεως εἶναι ὅ,τι ὑψώνεται ἀπό τοὺς ἄρτους στὴν Ἁγία Πρόθεση καὶ προσκομίζεται. Ὅμως κάθε εὐλαβῆς πιστὴ κυρία ἢ κύριος ποὺ παρασκευάζει μὲ ζῆλο καὶ ζέουσα εὐσέβεια τὸ πρόσφορο, ζητᾶ ἀπὸ τὸ δικό της πρόσφορο ὑψωμα. Τότε συμβαίνουν δύο τινά. Ἡ ἀπὸ τὸ συγκεκριμένο πρόσφορο ἐξάγεται ἡ προσκομιδὴ, κάτι ἀπὸ τὰ προαναφερθέντα, ἢ ὑψώνονται ὅλα τὰ πρόσφορα στὴν Πρόθεση καὶ ἐξ αὐτῶν ἐξάγονται αὐτὰ τὰ ἰδιαίτερα! (sic) ἀντίδωρα τὰ λεγόμενα «ύψωματα» καὶ μάλιστα τυλιγμένα σὲ χαρτί ἢ ἀσημόχαρτο. Φυσικὰ αὐτὴ ἡ συνήθεια, ὅπως καὶ πολλές ἄλλες τῆς λατρευτικῆς μας ζωῆς δὲν ξεκόβονται μὲ τὴ μέθοδο «τῆς μαχαίρας». Ἄλλωστε καὶ σ' αὐτὴν τὴν πράξιν τῆς ποιμανούσας Ἐκκλησίας κρύβεται κάτι πιὸ βαθύ. Αὐτὸ εἶναι ἡ εὐλαβικὴ

ἐνασχόληση τῶν πιστῶν μας μὲ τὰ ἅγια πράγματα τῆς Ἐκκλησίας μας. Δικαιολογώντας αὐτὴ τὴν εὐλαβικὴ διανομὴ τοῦ «ύψωματος» ὁ ποιμένας δημιουργεῖ ἄμιλα πνευματικῆς χαρακτῆρα στοὺς πιστοὺς του, τοὺς μαθαίνει τὸ ἱερὸ ἐργόχειρο τῆς προετοιμασίας τοῦ προσφύρου καὶ τοὺς ὀδηγεῖ βῆμα-βῆμα στὴν πνευματικὴ ζωὴ ἐπαγωγικά. Καὶ γιὰ νὰ μὴ εἶναι ἀσυνεπὴς στὸ ὅτι μόνον ἀπὸ τὰ προσκομιζόμενα τὰ 3 ἢ 5 πρόσφορα ἐξάγονται τὰ ὑψώματα, ἄς προσκομίζει ὅλα τὰ προσφερόμενα πρόσφορα, ἰδιαίτερος τὰ ζυμωτὰ «(=τὰ φτιαγμένα μὲ τὸ χέρι στὰ σπῖτια, τὰ ἐπονομαζόμενα καὶ σπιτικά) καὶ ἄς ἐξάγει πολλὰ ὑψώματα ὅσο καὶ ὅλα τὰ προσφερόμενα τῶν πιστῶν. Καὶ φυσικὰ κατὰ τὴν ἀκολουθία τῆς Ἱερᾶς προσκομιδῆς μπορεῖ ἀπ' ὅλα νὰ ἐξάγει μερίδες ὑπὲρ ζώντων καὶ κεκοιμημένων ὑψώνοντας κάθε φορὰ ἀπὸ τὸ καθένα τὸ πρόσφορο.

Ἄκόμη ὑπάρχει ἡ εὐλαβικὴ συνήθεια μερικῶν πιστῶν μας νὰ ζητοῦν τὸ ὑψωμα τῆς Θείας Λειτουργίας τῆς Μεγάλης Πέμπτης γιὰ εὐλογία γιὰ ὅλο τὸ χρόνο. Αὐτὸ φαίνεται ὅτι ἔχει ἐπιδράσει ἀπὸ τὴν ἐξαγωγή τοῦ ἀμνοῦ τῆς Μεγάλης Πέμπτης γιὰ τὴ Θ. Κοινωνία τῶν ἀσθενῶν. Κι αὐτὴ ἡ συνήθεια ἐντάσσεται στὴν ἀπλοϊκὴ εὐλάβεια ποὺ προσπαθεῖ μέσα ἀπὸ τέτοιου εἶδους συνήθειες νὰ ἀγιαζεται. Πρέπει ὅμως νὰ σημειώσω ἐν προκειμένῳ ὅτι τέτοιου εἶδους «ἐπιφανειακές» εὐλάβειες πόσο εὐκόλα διαδίδονται μεταξύ τῶν πιστῶν μας καὶ πὼς ἄλλα σπουδαῖα καὶ οὐσιαστικώτερα θέματα ποὺ ἄπτονται τῆς πνευματικῆς μας ζωῆς μένουν ἀνενεργά, ὅπως συνειδητὰ συμμετοχὴ στὰ Ἱερὰ Μυστήρια καὶ ἀκολουθίες τῆς Ἐκκλησίας μας, καθαρὴ ἐξομολόγηση κ.ἄ.

Τέλος, ἐπιθυμῶ νὰ σημειώσω τὴν μετ' εὐλαβείας βρώση τοῦ ἀντιδώρου ποὺ δείχνει καὶ τὸν προσωπικό, κατ' ἐπίγνωση σεβασμό, τοῦ ἐσθιοντος «μετὰ φόβου Θεοῦ». Γιατί, τέλος πάντων, δὲν εἶναι ὁ φόβος (=σεβασμός) μόνον γιὰ τὰ ἄχραντα Μυστήρια ποὺ πρέπει νὰ θεωρεῖται καὶ εἶναι ἐκ τοῦ ὧν οὐκ ἄνευ ἀπαραίτητος, ἀλλὰ καὶ γιὰ ἄλλα, ὅπως τὸ ἀντίδωρο, τὸ περίσσευμα τοῦ λαδιοῦ τοῦ Εὐχελαίου, τὸ καμμένο φυτιλάκι τοῦ κανδηλιοῦ μας, τὸ ἀποκέρι, ἡ μετάληψη τοῦ μικροῦ, πόσο μᾶλλον καὶ τοῦ μεγάλου Ἁγιασμοῦ, τὰ ἀπονέμια τῆς Βαπτίσεως καὶ τόσα ἄλλα...

ΠΕΡΙ ΘΕΙΑΣ ΛΑΤΡΕΙΑΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ (1)

**ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΝΟΔΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

ΔΙΑΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

ΤΕΥΧΟΣ 1 ΧΕΙΜΩΝΑΣ 2007

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Επίσκοπο Θέμα
2. Η Ἀράση μας
3. Νέα ἀπὸ τὴν Ἱεραρχία Ἱεροσολύμων Ἐσθέρων
4. Λόγια Πατέρων καὶ Μητέρων τῆς Ἐκκλησίας
5. Νέα ἀπὸ τὴν Ευρώπην καὶ ὅλο τὸν Κόσμο
6. Ἐνδιαφέρουσες Ἐθῆρες καὶ γεγονότα
7. Ἐκδόσεις καὶ Διαδίκτυο

Εκδόματα ἀπὸ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Ἐπιτροπὴν Γυναικείων Θεμάτων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (ΦΕΚ 266/2002, II)

Διαβίωση: Βασιλεῖο 8
11474 Ἀθήνα
Τηλ. καὶ Fax: 0030 210 546 4447
e-mail: women@oath.gr
www.ecclesia.gr/greek/holy_synod/committees/women.htm

Βινεῖο τίτλου Ἀγίασμα
ἀποδοχῆ ἀπὸ μαρτύριο
Βαρθολομαίου, 1ος αἰώνος.
Εὐχέλαιος καὶ Ἱεροσολύμων

«Για να μην είμαστε
μεταξύ μας ξένοι»

(Μ. Χριστοδούμου σφ. 34,3 στην προς Κορινθίους Α')

Με τὰ χέρια τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν εὐλογίαν τῆς Ἐκκλησίας μας ἀφιέρωντας τὴν καινὴν ἡμέραν μὲ χρηστὴς ἐπιπέδου καὶ εὐχὴς σεφετάκιμα νὰ ξεκινήσουμε μὴ ἀκόμη προθεσμίαν Ἐσθέρων μὴ ἀκόμη κυκλοφορία τοῦ μικροῦ ἀπὸ φυλλάδιου, ἐπειδὴ ναιὶ ὁλοῦνται τὴν ἀνάγκη νὰ σὺς συναντήσουμε καὶ νὰ ἐπικοινωνήσουμε μαζί σας, γιὰ νὰ μὴ εἴμαστε μεταξύ μας ξένοι.

Νὰ σὺς γνωρίζουμε τὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς Γυναικείων Θεμάτων, τὸ Διαμητροπολιτικὸ Δίκτυο Γυναικῶν καὶ νὰ σὺς ἐνημερώσουμε γιὰ τὴν δραστηριότητά τῆς Ἱεροσολύμων Γυναικείων Θεμάτων τῶν ΙΜ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Νὰ σὺς πληροφοροῦν καὶ τὸν χρόνο ποὺ θὰ μποροῦν νὰ εἶναι μὴ ἀπὸ σὺς νὰ θέσει τὸν ἐαυτὸ τῆς στὴν υπηρεσία τοῦ κοινωνικοῦ ἔργου τῶν ἐνοριῶν καὶ Ι. Μητροπόλεων. Νὰ προσφέρουμε σὲ πολλὰ ἐπιπέδα τὰ χροῖματα, τὴν γνώσιν, τὴν δυναμότητά καὶ τὸ χρόνο ποὺ

διαθέτει. Ἡ πάλι, νὰ ἀναζητηθεῖ σπῆριγμα βοήθειας μὴ ὅσον εἰς ἕνα ὁργανωμένο πλῆθος ἐκκλησιαστικῆς διακονίας.

Ἀπὸ τὸ περιεχόμενον τῆς ἐμπνευσῆς μὴς ομάδος μποροῦμε νὰ ἀναπληρώσουμε τὸ ὑστέρημα μὴς ἄλλης μέσο ἀπὸ τὴν λειτουργία τοῦ Διαμητροπολιτικοῦ Δικτύου Γυναικῶν.

Τὸ φυλλάδιον, ποὺ θὰ ἐπιδιώξουμε νὰ κυκλοφορῆ ἀνὰ τρίμηνο, εὐελπιστοῦμε νὰ ἀναπληρῶναι τὸν χρόνο ποὺ δὲν διαθέτουμε κατὰ τὴν Συνάξιν καὶ Συνδιασκέψεις, ὅπου μὴ ἀνεπιπλοῦμε ἀναπληροῦμε ἐπιχειρήσεις, προληπτικοῦ καὶ τὰ ἀνεῖρα μὴς.

Πιστεύουμε ὅτι θὰ ἀποτελεῖ ἕνα βήμα, ὅπου θὰ φιλοξενεῖ τὴν ἀμειψόληρον πληροφοροῦσιν γιὰ ἄλλα θέματα ποὺ μὴς ἀφοροῦν.

Ἐπικαλούμεν τὴν πρεσβείαν τῆς Παναγίας μας, εὐχόμεθα νὰ προσπαθῆσιν αὐτὰ νὰ ἀποδειχθῆ ἡμεῖς καὶ νὰ φέρη καρποῦς ἀλλήλεγγυῆς καὶ συνεργασίας. ✦

«Οὐκ ἐνὶ ἄρσεν καὶ θῆλυ» (Πρὸς Γαλάτας, γ' 28)

Τὸ πρῶτο τεῦχος (χειμῶνας 2007) τοῦ φυλλαδίου ποὺ κυκλοφορήθηκε ἀπὸ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Ἐπιτροπὴν Γυναικείων Θεμάτων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μὲ σκοπὸ τὴν ἀμφίπλευρη πληροφόρηση γιὰ θέματα ποὺ ἀφοροῦν στὴν Ἐκκλησία καὶ τὴν γυναῖκα.

25

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

Τοῦ κ. Κωνσταντίνου Χολέβα

Μνημείο για τὸν Παπὰ καὶ τὸν Δάσκαλο

Στις 13 Μαΐου τ.ἔ. ἔγιναν στὴν Πάτρα τὰ ἀποκαλυπτήρια τῆς εἰδικῆς τιμητικῆς στήλης πρὸς τιμὴν τοῦ ἱερέως καὶ τοῦ δασκάλου, δηλαδὴ τῶν ἀγωνιστῶν ὑπὲρ τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τῆς ἑλληνικῆς παιδείας. Τὸ πρωτότυπο αὐτὸ μνημεῖο εὑρίσκεται στὸ προαύλιο τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου Ἐγλυκάδας. Ἡ Ἐγλυκάδα εἶναι ἓνα κατάφυτο προάστειο τῶν Πατρῶν, ἐκεῖ δὲ στρατοπέδευσε ὁ Κωνσταντῖνος Παλαιολόγος ὡς Δεσπότης τοῦ Μυστρᾶ πρὶν στεφθεῖ Αὐτοκράτωρ τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Στὴν Ἀκολουθία, κατὰ τὴν ὁποία ἐτιμήθη ἡ Ἁγία Ὑπομονή, μητέρα τοῦ Κωνσταντίνου Παλαιολόγου, καθὼς καὶ στὴν ὅλη τελετὴ προέστη ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Πατρῶν κ. Χρυσόστομος. Εἶναι πράγματι πολὺ ἀξιόλογη καὶ ἀξιέπαινη ἡ ἰδέα τῶν ἱερέων καὶ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ναοῦ γιὰ τὴν ἀνέγερση τοῦ μνημείου τοῦ παπᾶ καὶ τοῦ δασκάλου. Τὸ μνημεῖο μᾶς φέρνει στὸ νοῦ τίς ἄοκνες προσπάθειες ποὺ κατέβαλαν ἐπὶ αἰῶνες καὶ μάλιστα σὲ περιόδους δουλείας οἱ ἱερεῖς μας καὶ οἱ δημοδιδάσκαλοι γιὰ νὰ μεταδώσουν στὰ ἑλληνόπουλα τὰ ζώπυρα τῆς Πίστεως, τὰ νάματα τῆς Ἱστορίας καὶ τὴν σωστὴν χρῆση τῆς διαχρονικῆς ἑλληνικῆς γλώσσης. Πολλές φορές μάλιστα οἱ δυὸ αὐτὲς ιδιότητες, τοῦ ἱερέως καὶ τοῦ δασκάλου, ταυτίζονταν καὶ συνέπιπταν στὸ ἴδιο πρόσωπο. Ὁ πάπα-δάσκαλος εἶναι μία ἥρωικὴ μορφή ποὺ διέσωσε τὴν ἑλληνορθόδοξη ταυτότητα τοῦ Ἑλληνισμοῦ εἴτε σὲ περιόδους βασάνων καὶ δοκιμασιῶν εἴτε σὲ εἰρηνικὲς περιόδους, ὅποτε τὸν καλεῖ τὸ καθῆκον. Ἔστω κι ἂν κάποιος –ἐλάχιστοι εὐτυχῶς– ἀρνοῦνται αὐτὴ τὴν πολυσχιδὴ προσφορὰ τοῦ κλήρου μας, ἡ Ἱστορία δὲν διαγράφεται. Χρειαζέται, ὅμως, ἡ προσπάθεια ὅλων μας γιὰ νὰ διαφυλάσσεται ἡ ἱστορικὴ μνήμη καὶ νὰ ἀποδίδεται ἡ ὀφειλομένη τιμὴ. Τὸ μνημεῖο τοῦ ἱε-

ρέως καὶ τοῦ δασκάλου στὴν Ἐγλυκάδα Πατρῶν ἔρχεται στὴν κατάλληλη στιγμή καὶ ἀποτελεῖ ἓνα ἐλάχιστο φόρο τιμῆς στοὺς πολυαριθμούς ὑπηρέτες τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Παιδείας μας.

Ἐκκλησία καὶ Σχολεῖο στὴν Κύπρο

Κατὰ τὴν πρόσφατη ἐπίσημη ἐπίσκεψη τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου στὴν Κύπρο, ὁ ἴδιος καὶ ὅσοι τὸν συνοδεύαμε εἶχαμε τὴν εὐκαιρία νὰ παρατηρήσουμε πόσο στενὴ καὶ ἀγαστὴ εἶναι ἡ συνεργασία τῶν Ὁρθοδόξων κληρικῶν μὲ τὰ σχολεῖα ὅλων τῶν βαθμίδων. Σὲ κάθε πόλη καὶ κωμόπολη τῆς Κύπρου τὸν Μακαριώτατο ὑπεδέχοντο ἀντιπροσωπεῖες μαθητῶν μὲ τὰ λάβαρα τῶν σχολείων τους, τὰ ὁποῖα ἐκοσμοῦντο μὲ εἰκόνες Ἁγίων. Πολλὰ σχολεῖα φέρουν τὸ ὄνομα Ἁγίων τῆς Ἐκκλησίας μας, ἐνῶ εἶναι σύνηθες τὸ φαινόμενο νὰ ἀνεγείρονται ναοὶ στὸ προαύλιο τῶν σχολείων. Ἡ ἐξομολόγηση γίνεται τακτικὰ ἀπὸ τοὺς ἱερεῖς στὰ σχολεῖα καὶ δὲν εἶναι σπάνιες οἱ περιπτώσεις ποὺ οἱ γονεῖς καὶ οἱ ἐκπαιδευτικοὶ ἐπιζητοῦν τὴν προσέλευση τοῦ πνευματικοῦ στὸ σχολεῖο. Στὸ Πανεπιστήμιο Κύπρου οἱ φοιτητὲς ποὺ σπουδάζουν στὰ Παιδαγωγικὰ Τμήματα Δασκάλων καὶ Νηπιαγωγῶν παρακολουθοῦν ὑποχρεωτικὰ μαθήματα Ὁρθοδόξου Θεολογίας καὶ Διδακτικῆς τῶν Θρησκευτικῶν, γιὰ νὰ μποροῦν νὰ διδάξουν τὰ Θρησκευτικὰ στοὺς μικροὺς μαθητὲς τους. Ὅλα αὐτὰ καὶ πολλὰ ἄλλα μᾶς ἔκαναν νὰ θαυμάσουμε τὴν ἐμμονὴ τῶν Ἑλλήνων Κυπρίων στὴν πίστη καὶ τὴν παράδοσή τους καὶ μᾶς προβλημάτισαν σχετικὰ μὲ τίς ἀντίρροπες τάσεις ποὺ καλλιεργοῦνται στὴν Ἑλλάδα. Ἐδῶ ἡ ἐξομολόγηση ἔχει ἀπαγορευθεῖ στὰ σχολεῖα ἀπὸ τὸν Αὐγούστο τοῦ 2006 καὶ στὰ περισσότερα Παιδαγωγικὰ Τμήματα. Ἄς προσευχηθοῦμε νὰ δίνει ὁ Θεὸς δύ-

ναμη στους κληρικούς και τους εκπαιδευτικούς της Ελλάδος και της Κύπρου ώστε να διατηρούν στενούς δεσμούς συνεργασίας προς όφελος των μαθητών και της κοινωνίας.

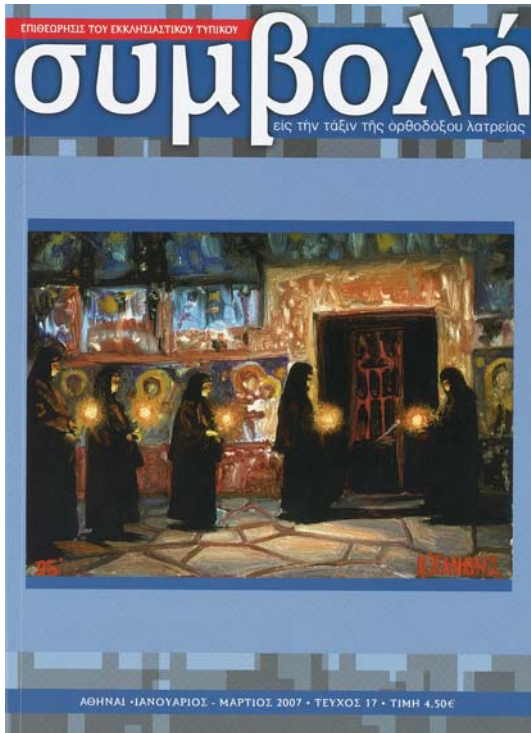
Ένα σύγχρονο «Κρυφό Σχολείο»

Στην Λεμεσό της Κύπρου λειτουργεί ένα σύγχρονο «Κρυφό Σχολείο». Έτσι είναι το όνομα του εκπαιδευτικού οργανισμού που έδρεύει στην περιοχή Λαϊκή Λευκοθέα της Λεμεσού και περιλαμβάνει νηπιαγωγείο, ολόημερο Δημοτικό, Γυμνάσιο και Λύκειο. Το σχολείο λειτουργεί υπό την ευλογία του Σεβ. Μητροπολίτου Λεμεσού κ. Ἀθανασίου και υπό την πνευματική φροντίδα και οργανωτική επίμελεια του Ἀρχιμ. Ἐπιφανίου Εὐθυβούλου, Δρος Πατερικῶν Σπουδῶν. Σέ ὅλες τίς βαθμίδες τοῦ σχολείου διδάσκεται τὸ κανονικὸ πρόγραμμα τοῦ Κυπριακοῦ Ὑπουργείου Παιδείας, ἀλλά

προστίθενται ὥρες γιὰ ἐπὶ πλέον διδασκαλία Θρησκευτικῶν καὶ Ἀρχαίων Ἑλληνικῶν. Τὸ σχολεῖο βρίσκεται δίπλα ἀπὸ τὸν ἐνοριακὸ Ναὸ καὶ οἱ μαθητὲς ἐκκλησιάζονται τακτικά. Ἐπίσης τὸ Κρυφὸ Σχολεῖο τῆς Λεμεσοῦ πραγματοποιεῖ ἐνδιαφέρουσες ἐκδόσεις ἀναφερόμενες στὴν Ὁρθόδοξη Πνευματικότητα καὶ στὴν ἱστορία τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας. Χαιρόμαστε γι' αὐτὴ τὴν ἐπιτυχή προσπάθεια καὶ εὐχόμαστε νὰ πολλαπλασιασθοῦν σὲ ὅλον τὸν Ἑλληνισμό τὰ σχολεῖα ποὺ δίνουν ἰδιαίτερη ἐμφαση στὴν Χριστιανικὴ ἀγωγή τῶν νέων καὶ στὴν ἀναλυτικὴ διδασκαλία τῆς διαχρονικῆς ἑλληνικῆς γλώσσας.

Ένας Ἀμερικανὸς ἀναζητεῖ τὴν Ὁρθόδοξη πίστη

Ἀπὸ τίς ἐκδόσεις «Μακρυγιάννης» τῆς Κοζῆνης ἐκυκλοφορήθη σὲ Β' ἐκδοση τὸ βιβλίο τοῦ Ἀμερικανοῦ Φράνκ Σέφφερ μὲ τίτλο «Χορεύοντας Μόνος» καὶ ὑπότιτλο «Ἀναζητώντας τὴν Ὁρθόδοξη Πίστη στὸν αἰῶνα τῶν ψεύτικων θρησκειῶν». Τὴν μετάφραση ἔχει φιλοτεχνήσει ὁ Ἀρχιμ. Αὐγουστίνος Μύρου, Δρ. Θεολογίας καὶ Φιλολόγος, ἐνῶ προτάσσεται Πρόλογος τοῦ Ἀρχιμ. Γεωργίου, Καθηγουμένου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ὁσίου Γρηγορίου Ἀγίου Ὁρους. Ὁ συγγραφεὺς εἶναι ἓνας καταξιωμένος Ἀμερικανὸς συγγραφεὺς καὶ σκηνοθέτης, ὁ ὁποῖος βαπτίσθηκε Ὁρθόδοξος στὶς ἀρχές τῆς δεκαετίας τοῦ 1990. Ὅπως τονίζει στὸν Πρόλογό του ὁ Ἀρχιμ. Γεώργιος Καψάνης «τὸ βιβλίο αὐτὸ εἶναι μίᾳ δημόσια ἐξομολόγηση ποὺ ἀποκαλύπτει στὸν ἑτερόδοξο Χριστιανὸ ποῖός εἶναι ὁ δρόμος ποὺ θὰ τὸν ὀδηγήσει στὴν πατρικὴ του ἐστία. Εἶναι μίᾳ διεξοδικῆ κριτικὴ τοῦ πολιτισμοῦ τῆς Δύσεως καὶ ταυτόχρονα μίᾳ παρήγορη ἀντιπροσφορὰ τῆς αὐθεντικῆς, ἀποστολικῆς, ἀγιοπατερικῆς ἐμπειρίας τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας, τῆς μόνης ἀληθινῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ». Εἶναι πράγματι ἐλπιδοφόρο νὰ βλέπουμε ἀνθρώπους μὲ διαφορετικὴ οἰκογενειακὴ θρησκευτικὴ παράδοση νὰ μεταστρέφονται στὴν Ὁρθοδοξία καὶ αὐτὸ τὸ γεγονός ἀξῆναι τίς εὐθύνες μας γιὰ συνεχῆ ἱεραποστολικὴ δράση, ἐσωτερικὴ καὶ ἐξωτερικὴ, ἢ ὁποῖα θὰ ἀνταποκρίνεται στὶς ἀνάγκες τῶν καιρῶν.

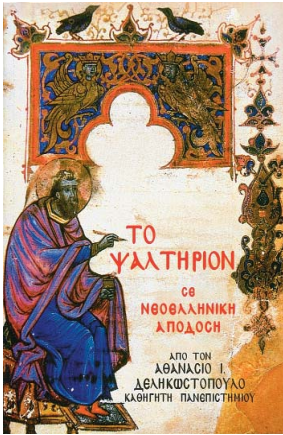

Μὲ ἐνδιαφέροντα κείμενα σχετικὰ μὲ τὴν τάξιν τῆς Ὁρθοδόξου λατρείας κυκλοφορεῖ τὸ τριμηνιαῖο περιοδικὸ «Συμβολή».

Διευθυντῆς συντάξεως - ἰδιοκτῆτης
Διον. Μπιλάλης - Ἀνατολικιώτης.

ΒΙΒΛΙΟ

παρουσίαση

Ἄπο τὸν Ἀθανάσιο
Ἰ. Δεληκωστόπουλο
**ΤΟ ΨΑΛΤΗΡΙΟΝ
ΣΕ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΑΠΟΔΟΣΗ**

Ὁ καθηγητὴς Ἀθ. Ἰ. Δεληκωστόπουλος πέρα ἀπὸ τὴν γνωστὴ πανεπιστημιακὴ του δραστηριότητα ἔχει ἐπιδοθεῖ τὰ τελευταῖα χρόνια μετὴν μεταφορὰ στὴν

ἀπλὴ νεοελληνικὴ γλῶσσα σπουδαίων βιβλίων τῆς Παλαιᾶς καὶ τῆς Καινῆς Διαθήκης με πολυάριθμες ἐκδόσεις ὅπως ἡ Καινὴ Διαθήκη, ἡ Ἀποκάλυψη τοῦ Ἰωάννου καὶ τὸ Ψαλτήριον τοῦ Προφήτου Δαυὶδ μετὰ βᾶση τὸ ἐπίσημο καὶ ἀuthεντικὸ ἀρχαιοελληνικὸ κείμενο τῆς μεταφράσεως τῶν Ἑβδομήκοντα (Ο'). Τὴ δραστηριότητά του

αὐτὴ ἔχουν ἐξάρει ὅλοι οἱ Προκαθήμενοι τῶν Ὁρθοδόξων Πατριαρχείων καὶ Ἐκκλησιῶν. Τὸ «Ψαλτήριον» ἢ «Ψαλτήρι» εἶναι καὶ σήμερα ὅπως ἀκριβῶς κατὰ τοὺς παλαιότερους αἰῶνες τὸ βιβλίον τῆς Π. Διαθήκης ποὺ διαβάζεται περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλο. Καὶ μάλιστα κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς Τουρκοκρατίας ἀποτέλεσε τὸ ἀλφαβητᾶρι τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐλπίδος γιὰ τὴν ἀνάστασιν τοῦ Γένους. Ὅπως σημειώνει στὸν πρόλογόν του ὁ συγγραφεὺς ἀπὸ τὸ 1486 ποὺ τυπώθηκε γιὰ πρώτη φορὰ ὡς τὸ 1821 εἶχε ἐκδοθεῖ περισσότερες ἀπὸ 45 φορές. Ὁ κ. Δεληκωστόπουλος, βαθὺς γνώστης τῶν κειμένων τῆς Π. καὶ τῆς Κ. Διαθήκης, καὶ διαθέτοντας ἐξαιρετικὴ αἴσθησιν τῶν δυνατοτήτων τῆς νεοελληνικῆς γλώσσας μετὴν ἀπόδοσή του στὴ γλῶσσα αὐτὴ, γλῶσσα λυρική καὶ εὐαίσθητη, προσφέρει στὸν ἀναγνώστη τοῦ ἑνα κείμενο, ἤδη γνωστὸ καὶ ἀγαπητὸ στοὺς πιστοὺς, ἀκόμη πιὸ εὐπεπτο ἀκόμη καὶ γιὰ ἐκείνους ποὺ δὲν εἶναι σὲ θέση νὰ ἀπολαύσουν τὰ αἰθέρια ἀρώματα, τὶς ἀνεπανάληπτες εἰκόνες καὶ τὴν βαθειὰ ἔκφρασιν πίστεως πρὸς τὸν Θεόν, ἢ ὅποια λυτρώνει τὸν ἄνθρωπον. Ἐνα βιβλίον ποιητικὸ δοσμένο στὴν νεοελληνικὴ γλῶσσα μετὰ ποιήσιν.

ΛΙΤΣΑ Ι. ΧΑΤΖΗΦΩΤΗ

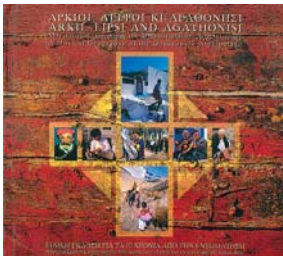
ΔΙΣΚΟ

παρουσίαση

«**ΑΡΚΙΟΙ,
ΛΕΪΦΟΙ
ΚΙ ΑΓΑΘΟΝΗΣΙ**»

**Μιὰ μουσικὴ γεωγραφία
τοῦ Δωδεκανησιακοῦ
Ἀρχιπελάγους**

«Μέσα μου εἶναι μιᾶς πατρίδας ἴσκιος,
ὄνειρατα, ἀστράπες»
Κωστῆς Παλαμᾶς

Τὸ Δεδοκανησιακὸ ἀρχιπέλαγος εἶναι μιὰ πλωτὴ πολιτεία ἀπὸ νησιά, ποὺ τὸ καθένα συγκεντρώνει γύρω του, ὡς ἑνα μικρὸ στόλο, νησίδες καὶ βράχους, 393 νησίδες καὶ βράχους, μέσα ἀπὸ τὸν κόσμον τῆς σιωπῆς καὶ τῆς μοναξιάς τῆς

θάλασσης, τὰ ἄσθημα αὐτὰ μικρονήσια, αὐτὸς ὁ κόσμος ὁ μικρὸς, ὁ μέγας, ταξιδεύουν στὸ χρόνον καὶ διαλαλοῦν τὴν ἐλληνικότητά τους. Τὸ Δωδεκανησιακὸ ἀρχιπέλαγος εἶναι μέρος τοῦ ἐλληνικοῦ Αἰγαίου, εἶναι φῶς καὶ ἱστορία, χρῶμα καὶ μνήμη, ἀρμύρα καὶ ἀνθρώπινος πολιτισμὸς. Στὸν ψηφιακὸν δίσκον «Ἀρκιοί, Λειψοί καὶ Ἀγαθονήσι» ἀποδίδεται τέλεια μέσα ἀπὸ τὸν τίτλον ἑνα νησιώτικον τρίπτυχον ποὺ συμβολικὰ γιγαντώνει τὸ νησιώτικον ἀκρίτα στὸ νοῦ τοῦ σύγχρονου Ἑλληνα. Ἀποτελεῖ μιὰ πρωτότυπην προσπάθειαν Δωδεκανησιῶν καλλιτεχνῶν, ψαλτῶν ἀλλὰ καὶ παραδοσιακῶν ὀργανοπαικτῶν, νὰ συζεύξουν τὸ χθές, ἐκφράζοντάς το μέσα ἀπὸ τὴν παράδοσιν, μετὰ τὸ σήμερον. Ἡ δημιουργία φωτογραφίζει τὴν ἀγνωπτικὴν καὶ τὴν γαλήνην, δύο στοιχεῖα ποὺ χαρακτηρίζουν τὸν κάτοικον τοῦ Δωδεκανησιακοῦ Ἀρχιπελάγους ὁ ὅποιος ...«τὴν πέτραν κάνει νερόν κι ἔτσι περνάει τὸν καιρόν».

ΜΑΡΙΝΕΛΛΑ ΠΟΛΥΖΩΤΗ

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

«... και δώσω σοι τὰς κλεῖς τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν...»

ΕΟΡΤΗ ΑΓΙΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ ΠΕΤΡΟΥ & ΠΑΥΛΟΥ

(Ματθ. ις', 19)

Μέ τὴν φράση αὐτὴ ὁ Χριστὸς ὑπόσχεται στὸν ἀπόστολο Πέτρο μία θεοπρεπὴ ἐξουσία: νὰ κρατεῖ τὰ κλειδιά τῆς Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν. Τί ὑψηλότερο ἀπὸ τὸν οὐρανό; Τί ἰσχυρότερο ἀπὸ τὴν βασιλεία; Τί πιὸ ποθητὸ καὶ πιὸ ἐπαινετὸ ἀπὸ τὰ δυὸ μαζί;

Ποιοὶ ἦταν, ἄραγε, οἱ λόγοι τῆς δωρεᾶς καὶ ποιά τὰ κλειδιά;

1. Ὁ Ἀπόστολος Πέτρος δέχθηκε τὴν ἄνωθεν ἀποκεκαλυμμένη ἀλήθεια καὶ ἀπέκτησε ἐμπειρική γνώση τοῦ Χριστολογικοῦ καὶ Τριαδολογικοῦ δόγματος, τὰ ὁποῖα ἀργότερα ἀποσαφήνισαν ἐκφραστικά-λεκτικά οἱ ἅγιοι Πατέρες. Γνώριζε δὲ ἐμπειρικά ὅτι μὲ αὐτὴ τὴν πίστη ὁ ἄνθρωπος βαδίζει πάνω στὰ κύματα τοῦ βίου, ἐνῶ μὲ τὴν ἀπιστία καταποντίζεται.

Τὰ κλειδιά τῆς Βασιλείας, ὅμως, δὲν τοῦ παραδόθηκαν μόνον ὡς ἐπιβράβευση, ἀλλὰ κυρίως ὡς ἀρχὴ μιᾶς σταυρικής ὁδοῦ: νὰ διαδώσει τὴν Ἀποκάλυψη σ' ὅλη τὴν οἰκουμένη: «Ὁ μὲν Πατὴρ χάρισε στὸν Πέτρο τὴν ἀποκάλυψη τοῦ Υἱοῦ, ὁ δὲ Υἱός, μὲ σκοπὸ νὰ διαδώσει τὴν ἀποκάλυψη τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ ἑαυτοῦ Του σὲ ὁλόκληρη τὴν οἰκουμένη, παρέδωσε τὴν ἐξουσία ὅλων τῶν οὐρανῶν πραγμάτων σὲ θνητὸ ἄνθρωπο...» (ἅγ. Ἰωάννης Χρυσόστομος). Νὰ κηρύττης ἓνα Θεό, γενικά, εἶναι εὐκόλο, ἀφοῦ σχεδὸν ὅλοι δέχονται τὴν ὑπαρξη ἑνὸς «ἀνωτάτου ὄντος». Νὰ κηρύττης ὅμως τὸν Ἐσταυρωμένο καὶ Ἀναστάντα Χριστό, εἶναι πράγματι Σταυρός. Τοῦ χαρίσθηκε, λοιπόν, ἡ σταυρική ὁδὸς τῆς Ἀποστολῆς, μαζί μὲ τὴν γνώση ὅτι ἡ ἄρνηση τοῦ Σταυροῦ εἶναι ἐνέργεια δαιμονική.

Καὶ ἐδῶ παρουσιάζεται ἡ ἀναντικατάστατη ἀξία τῆς Ἀποστολῆς, ἰδίως ὅταν ἀναλογιστοῦμε ὅτι ὁλόκληροι λαοὶ ἔμειναν στὰ σκοτάδια τῆς ἀγνοίας ἢ τῆς πλάνης, ἐπειδὴ δὲν βρέθηκαν ἄνθρωποι ἀγάπης, ἱκανοὶ νὰ δεχθοῦν τὴν Ἀποκάλυψη καὶ νὰ θυσιασθοῦν διδάσκοντας καὶ ὁμολογώντας.

Ἐπίσης ὁ Ἀπόστολος Πέτρος δοκίμασε τὴν πίκρα τῆς πώσης καὶ ἔμαθε ἐκ πείρας ὅτι, ὅποιοι ἐξυψώνει τὸν ἑαυτὸ του πάνω καὶ πέρα ἀπὸ τοὺς ἄλλους μαθητὲς καὶ τὴν Ἐκκλησία, ἐγκαταλείπεται αὐτοστιγμῆ. Γνώρισε, ὅμως, καὶ τὴν ἀναγεννητικὴ δύναμη τῶν δακρῶν τῆς μετανοίας, καὶ ἔτσι θὰ ἦταν συμπαθὴς καὶ φιλόανθρωπος στοὺς ἀμαρτάνοντας (ἅγ. Ἰωάννης Χρυσόστομος). Αὐτὸ

Ἄρχιμ. Καλλινίκου Γεωργάτου,

Ἱεροκέρυκος Ἱ. Μ. Ναυπάκτου καὶ Ἀγ. Βλασίου

δὲν ἀποτελεῖ «νομιμοποίηση» τῆς πώσης, ἀλλὰ πρέπει νὰ συνεξετασθεῖ μὲ τὸ ἕτερο μάθημα τοῦ Ἀποστόλου, ὅτι καὶ ἡ παραμικρὴ ἀνυπακοή στὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ μπορεῖ νὰ στοιχίσει τὴν ἀπώλεια τῆς Βασιλείας –«ἐὰν μὴ νύψω σε, οὐκ ἔχεις μέρος μετ' ἐμοῦ» (Ἰω. ιγ', 8)– (Μ. Βασιλείος).

2. Τὰ κλειδιά τῆς Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν εἶναι αὐτὸ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα. Φῶς ὁ Πατὴρ, ἡ οἰκία Φῶς ὁ Υἱός, ἡ θύρα Φῶς καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, οἱ κλεῖς. Ὅλα Φῶς καὶ Πῦρ ὁμοούσια, γιατί ἂν ἦταν ἄλλης φύσεως τὸ ἓνα ἀπὸ τὸ ἄλλο, τότε τὸ ἓνα θὰ κατέκαιγε τὸ πιὸ ἀδύνατο (ἅγ. Συμεῶν Ν. Θεολόγος).

Φῶς ὀφείλει νὰ εἶναι κατὰ μετουσίαν καὶ ὁ οἰκεῖος ποὺ θὰ κρατεῖ τὰ κλειδιά καὶ ὄχι ἀπλῶς νὰ ἔχει δεχθεῖ τὴν Ἱερωσύνη ὡς τελετὴ. «Διὰ τῆς Ἱερωσύνης» ἔλαβε ὁ Ἀπόστολος τὰ κλειδιά τῆς Βασιλείας, ἀλλὰ ὁ Ἱερεὺς ὀφείλει νὰ ζητᾶ πάντα ἀπὸ τὸν Θεὸ τὸν φωτισμό: «Φώτισόν μου τὸ σκότος». Εἰδιάλλως, μπορεῖ, π.χ. νὰ συγχωρεῖ διάφορες ἀμαρτίες μὲ τὸ μυστήριον τῆς Ἐξομολογήσεως καὶ νὰ ἀνοίγει ἔτσι πρὸς στιγμὴν τὴν θύρα τῆς Βασιλείας, ἀλλὰ ἐν συνεχείᾳ μὲ τὸ παράδειγμα του καὶ τὶς ἀσύνητες συμβουλές του νὰ τὴν κλείνει αἰωνίως γιὰ τὰ «πνευματικά» του παιδιὰ, ὀδηγώντας τα στὴν πονηρία, τὴν οἴηση, τὴν ψυχολογικὴ καὶ σαρκικὴ ζωὴ, στὸ σχίσμα ἢ καὶ τὴν αἵρεση. Καὶ ἀντὶ γιὰ Ἀπόστολος νὰ ἀποδειχθεῖ ἓνας ἐκ τῶν νομικῶν, οἱ ὁποῖοι ἦσαν «τὴν κλεῖδα τῆς γνώσεως» καὶ οὔτε αὐτοὶ εἰσήλθαν, οὔτε ἄλλους ἀφήνουν νὰ εἰσέλθουν.

Ἔτσι, Ἱερεῖς μὲ συναίσθηση, ἀντὶ νὰ διατείνονται ὅτι κρατοῦν τὰ κλειδιά τῆς Βασιλείας ἔνεκεν τῆς Ἱερωσύνης τους καὶ νὰ διαπραγματεύονται μὲ κοσμικὰ ἀνταλλάγματα τὴν ἐξουσία τους αὐτῆ, δὲν παύουν νὰ προσεύχονται: «Κύριε, μὴ στερήσεις τὴν Χάρη Σου ἀπὸ τὰ παιδιὰ μου λόγῳ τῶν ἀμαρτιῶν μου».

Ἄνυπολόγιστη εἶναι ἡ ἀξία τῆς Βασιλείας. Ἄνυπολόγιστη καὶ ἡ εὐθύνη νὰ κρατεῖ κανεὶς τὰ κλειδιά της. Πρόκειται γιὰ μία ἐξουσία θυσιαστικὴ καὶ θεοπρεπὴ ποὺ ταιριάζει σὲ Ἀποστόλους-Ἱερεῖς τοῦ Χριστοῦ.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΑ

στιγμιότυπα

Φωτογραφίες του Χρήστου Μπόνη
καὶ τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων

Πανήγυρη Πολιούχου Ἄργους Ἁγίου Πέτρου (3.5.07).

Ὁ Μακαριώτατος ὁμιλεῖ στὴν ἐκδήλωση γιὰ τὸν Γ. Καραϊσκάκη (26.4.07).

Ἐκτὴν πανήγυρη τοῦ Ἁγ. Γεωργίου Καρέα στὴν Ἱ. Μ. Καισαριανῆς (23.4.07).

Ὁ Σεβ. Χαλκίδος μετὰ τὸν τιμηθέντα π. Γεώργιο Πακῦριο στὸ Παρεκκλήσιο τοῦ Προφήτου Ἱερεμίου (1.2.07).

Ὁ Σεβ. Σιδηροκάστρου σὲ ἀνθρώπινη ἐπικοινωνία μετὰ τροφίμους τοῦ Γηροκομείου τῆς Ἱ. Μητροπόλεως ποὺ ἀνακαινίσθηκε πρόσφατα.

Ἐκτὴν ἐσπερίδα ἱερατικῶν κλίσεων στὴν Ἱ. Μ. Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως (18.3.07).

ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
Τακ. Γραφείο
Κ.Ε.Μ.Π.Αθ
Αριθμός Άδειας
4036

ΕΛΤΑ
Hellenic Post

ΕΝΤΥΠΟ ΚΛΕΙΣΤΟ ΑΡ. ΑΔΕΙΑΣ 1856/2004 ΚΕΜΠΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΛΤΑ 2355

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (Ε.Μ.Υ.Ε.Ε.)
Ίω. Γενναδίου 14 115-21 Άθηναι
Τηλ. 210-72.72.253. Fax: 210-72.72.251
ISSN 1105-7203

Λόγος ν, ακούς
Λόγος ν, ακούς
Λόγος ν, ακούς
Ραδιόφωνο
Ραδιόφωνο

ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

